

CESKOSLOVENSKA
SOCIALISTICKA
REPUBLIKA
(19)

ORAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K PATENTU

196429

(11) (B2)

(51) Int. Cl. 3

A 01 N 47/10

(22) Přihlášeno 01 06 78
(21) [PV 3577-78]

(32) (31) (33) Právo přednosti od 03 06 77
(P 27 25 146.3)
Německá spolková republika

(40) Zveřejněno 29 06 79

(45) Vydané 15 03 83

(72)
Autor vynálezu

SCHIRMER ULRICH dr., HEIDELBERG,
WUERZER BRUNO dr., LIMBURGERHOF a
ROHR WOLFGANG dr., MANNHEIM (NSR)

(73)
Majitel patentu

BASF AKTIENGESELLSCHAFT, LUDWIGSHAFEN (NSR)

(54) Herbicidní prostředek

1

Vynález popisuje nové cenné diurethany s obsahem sfry, vykazující vynikající herbicidní účinek, herbicidní prostředky obsahující tyto sloučeniny jako účinné látky, a způsob potírání nežádoucích rostlin za použití výše zmíněných sloučenin a prostředků.

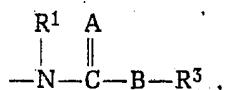
Je již známo používání methyl-N-[N'-(3'-methylfenylkarbamoyloxy)fenyl]karbamátu, ethyl-N-[(N'-fenylkarbamoyloxy)fenyl]karbamátu, methyl-N-[(3-N'-methyl-N'-fenylkarbamoyloxy)fenyl]karbamátu (DAS č. 15 67 151) nebo 3-isopropyl-2,1,3-benzothiadiazin-4-on-2,2-dioxidu (DAS č. 15 42 836) jako herbicidů.

Nyní bylo zjištěno, že nové diurethany obecného vzorce IX

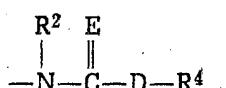
2

ve kterém

Z představuje zbytek vzorce

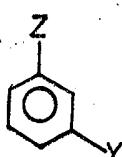
Y představuje zbytek vzorce

přičemž Y je vždy odlišné od Z,

každý ze symbolů R¹ a R², které mohou být stejné nebo rozdílné, znamená vždy atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 3 atomy uhlíku,

každý ze symbolů R³ a R⁴, které mohou být stejné nebo rozdílné, představuje vždy alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, alkylovou skupinu s 1 až 5 atomy uhlíku, substituovanou halogenem, methoxyskupinou, cyklohexylovou skupinou nebo fenylovou skupinou, alkinylovou skupinu se 4 atomy uhlíku, cykloalkylovou skupinu s 5 až 8 atomy uhlíku, popřípadě substituovanou methylem, bicykloalkylovou skupinu se 7 až 9 atomy uhlíku, indanylovou skupinu nebo fenylovou skupinu, popřípadě substi-

(IX)

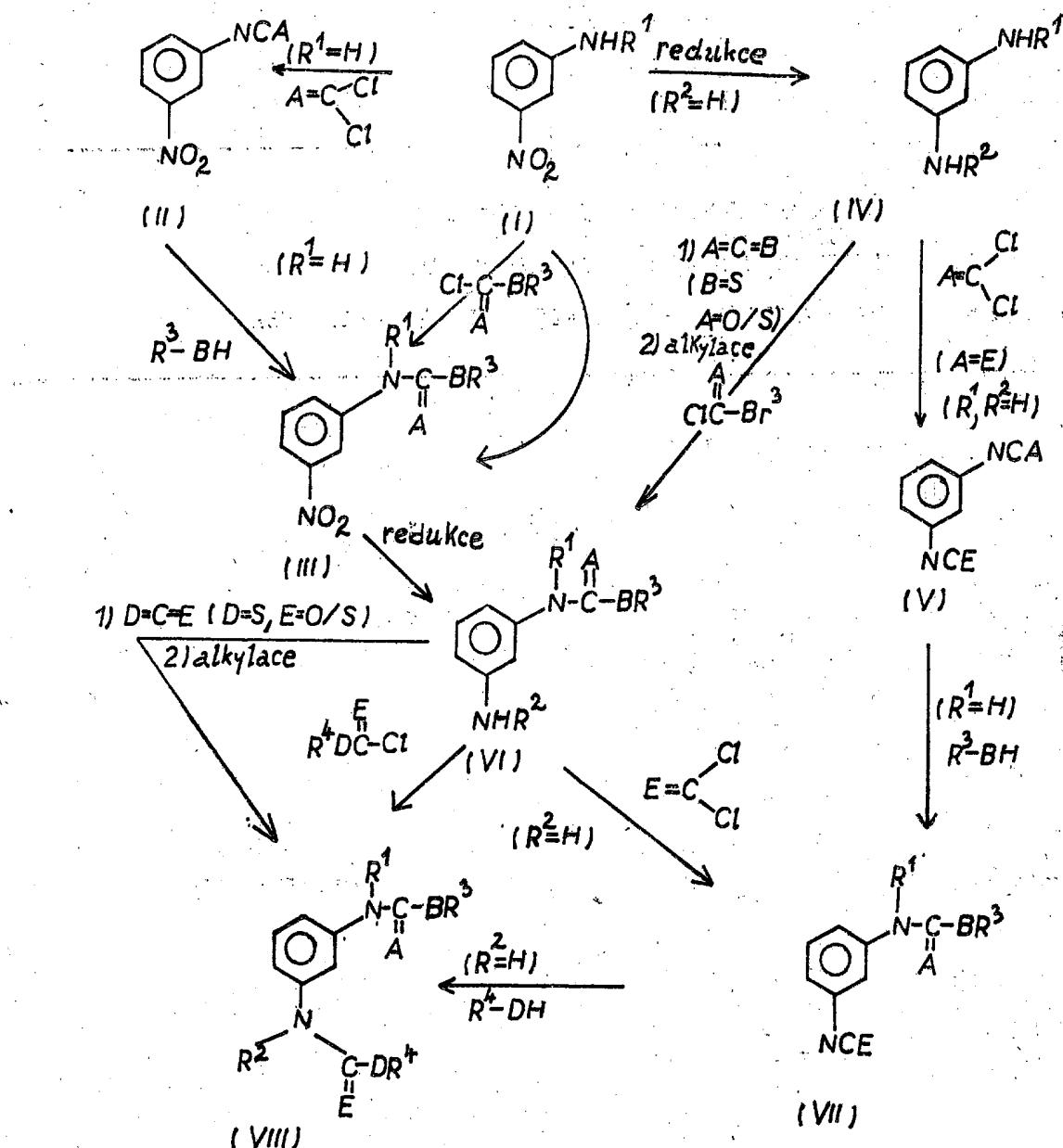
196429

tuovanou jedním až pěti substituenty vybranými ze skupiny zahrnující alkylové skupiny s 1 až 5 atomy uhlíku, atomy halogenů a alkoxykskupiny s 1 až 2 atomy uhlíku,

A, B, D a E nezávisle na sobě znamenají vždy kyslik nebo síru, přičemž ne všechny zbytky A, B, D a E znamenají současně kyslik a nejméně jeden z těchto zbytků představuje vždy síru,

vykazují dobrý herbicidní účinek proti četným důležitým nežádoucím rostlinám a současně dobrou snášitelnost pro četné kulturní rostliny. Zmíněné účinky jsou lepší než u známých účinných látek.

Nové sloučeniny podle vynálezu je možno připravit například níže popsanými postupy, přičemž v následujících vzorcích mají symboly A, B, D, E, R, R¹, R², R³ a R⁴ shora uvedené významy. Pokud se v následujícím textu hovoří o urethanech a esterech kyseliny chlormravenčí, méní se pod těmito skupinovými názvy rovněž thiono-, thio- a dithiourethan, jakož i estery thionochlormravenčí kyseliny, thioclormravenčí kyseliny a dithiocchlormravenčí kyseliny.

lag, Stuttgart, 4. vydání [1952]), jež však lze připravit i přímo reakcí m-nitranilinu (I) s estery kyseliny chlormravenčí ($R^3B-CA-CI$) (DOS č. 16 43 763) nebo se sirouhlíkem, popřípadě oxysulfidem uhlíku, bází a alkylačním čnidlem [Methoden der Organischen Chemie, sv. IX, str. 831 a další, Georg Thieme-Verlag, Stuttgart, 4. vydání (1955)]. Následující redukce vede k aminosloučeninám (VI, $R^2 = H$) [S. Schröter, Methoden der Organischen Chemie, sv. XI/1, str. 360 a další, Georg Thieme-Verlag, Stuttgart, 4. vydání (1957)], které se bud přímo nebo po přeměně na produkt monosubstituovaný na dusíku aminoskupiny (VI, $R^2 = H$) [Methoden der Organischen Chemie, sv. XI/1, str. 24 a další, Georg Thieme-Verlag, Stuttgart, 4. vydání (1957)] podrobí reakci s estery kyseliny chlormravenčí ($R^4D-CE-CI$) (DOS č. 16 43 763) nebo se sirouhlíkem, popřípadě s oxysulfidem uhlíku, bází a alkylačním čnidlem [Methoden der organischen Chemie, sv. IX, str. 831 a další, Georg Thieme-Verlag, Stuttgart, 4. vydání (1955)], za vzniku žádaných diurethanů (VIII). Aminourethan (VI) lze však získat i reakcí m-fenylendiaminu (IV) s estery kyseliny chlormravenčí. Další možnost syntézy spočívá v reakci aryl-1,3-diiso(thio)kyanátů (V) pouze s 1 molem sloučeniny R^3-BH , vedoucí k iso(thio)kyanátourethanům (VII) [J. A. Parker, J. J. Thomas a C. L. Zeise, J. org. Chem. 22, 594 až 596 (1957)], které lze získat rovněž (thio)fosgenací aminourethanů (VI) (DOS č. 19 14 270, str. 5, příklad 8). Následující reakce se sloučeninou vzorce R^4DH vede k žádaným finálním produktům. Zásadně je třeba poznamenat, že pořadí zavádění seskupení $-CABR^3$, popř. $-CEDR^4$ je libovolné.

V následující části jsou blíže popsány výhodné syntetické postupy:

a) Reakce 3-nitrofenylyiso(thio)kyanátů (II) se uskutečňuje buď bez použití katalyzátoru, nebo za použití katalyzátoru užívaného při reakcích iso(thio)kyanátů, například terciárního aminu [triethylamin, 1,4-diazabicyklo(2,2,2)oktan], dusíkatého heterocyklu [pyridin, 1,2-dimethylimidazol] nebo organické sloučeniny cínu (dibutylcinnadiacetát, dimethylcínidchlorid), popřípadě v rozpouštědle inertním za reakčních podmínek, například v uhlovodíku (ligroin, benzín, toluen, pentan, cyklohexan), halogenovaném uhlovodíku (methylenchlorid, chloroform, dichlorethan, chlorbenzen, o-, m- nebo p-dichlorbenzen), nitrovaném uhlovodíku (nitrobenzen, nitromethan), nitrili (acetonitril, butyronitril, benzonitril), etheru (diethylether, tetrahydrofuran, dioxan), esteru (ethylacetát, methylester kyseliny propionové), ketonu (aceton, methylethylketon) nebo amidu (dimethylformamid, formamid) (DOS č. 15 68 138), při teplotě v rozmezí od 0 do 150 °C, s výhodou od 40 do 100 °C.

b) 3-nitraniliny (I) se nechávají reagovat

s estery kyseliny chlormravenčí ve vhodném rozpouštědle, například ve vodě, alkoholu (methanol, ethanol, isopropanol) nebo v některém z rozpouštědel uvedených v odstavci a), za použití obvyklých akceptorů kyselin, například hydroxidů, uhličitanů nebo kyselých uhličitanů alkalických kovů, kysličníků, hydroxidů, uhličitanů nebo kyselých uhličitanů alkaličkých zemin, terciárních organických bází (například triethylaminu, pyridinu, N,N-dimethylaminu, N,N-dimethylcyklohexylaminu, chinolinu nebo tributylaminu) nebo výchozích 3-nitranilinu, při teplotě od -20 °C do 150 °C, s výhodou od 20 do 80 °C.

c) Redukci nitrourethanů (III) je možno provádět známým způsobem, například katalytickou hydrogenací, působením kombinace kovu a kyseliny, například kombinace železa a kyseliny, nebo působením kombinace kovu a alkoholu, například kombinace práškového zinku a vodného alkoholu nebo železa a vodného alkoholu.

d) Pro reakci m-fenylendiaminu (IV) platí obdobné podmínky jako pro reakci ve smyslu odstavce b), přičemž však může být výhodné používat nadbytek m-fenylendiaminu.

e) Reakce aminourethanů (VI) s estery kyseliny chlormravenčí se provádí analogicky jako v odstavci b), přičemž je v daném případě možno přímo používat například roztok získaný katalytickou hydrogenací nitrourethanu (III) bez dalšího čištění.

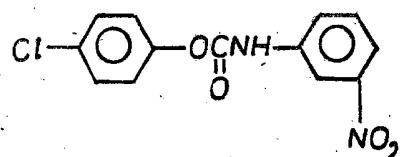
Přípravu nových diurethanů a výchozích látek ilustrují následující příklady provedení, jimiž se však rozsah vynálezu v žádném směru neomezuje.

I. Nitrourethan

Příklad A

K roztoku 64,3 hmotnostního dílu 4-chlorfenolu a 3 hmotnostních dílů triethylaminu ve 430 hmotnostních dílech absolutního toluenu se za míchání při teplotě 20 až 25 °C přidá směs 85 hmotnostních dílů 3-nitrofenylyiso(kyanátu) a 43 hmotnostních dílů absolutního toluenu.

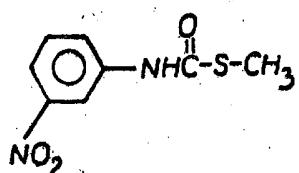
Reakční směs se k dokončení reakce ještě 1 hodinu míchá při teplotě místnosti, pak se ochladí na 0 °C a reakční produkt se odseje. Produkt tající při 137 až 138 °C odpovídá následujícímu strukturnímu vzorci:

Příklad B

K 138 hmotnostním dílům m-nitranilinu v

500 hmotnostních dílů tetrahydrofuranu se přidá 87 hmotnostních dílů hydrogenu hličitanu sodného a k směsi se při teplotě místnosti za míchání přikape 120 hmotnostních dílů methylesteru kyseliny thiochlormravenčí. Reakční směs se 16 hodin míchá při teplotě místnosti, pak se zfiltruje, rozpouštědlo se oddestiluje na rotační odparce a olejovitý zbytek se rozmíchá s toluenem. Vyložené krystaly se odsají a vysuší. Produkt tající při 137 až 138 °C odpovídá následujícímu strukturnímu vzorci:

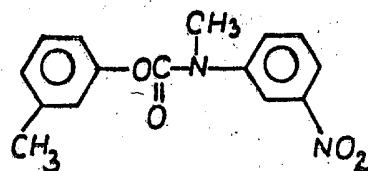

Příklad C

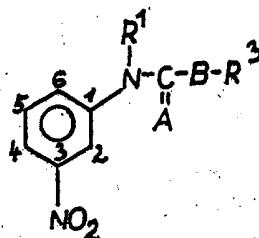
K 26 hmotnostním dílům 3-nitro-N-me-

thylanielinu v 320 hmotnostních dílech ethyl-esteru kyseliny octové se přidá 17,4 hmotnostních dílů hydrogenu hličitanu sodného. K směsi se za míchání pozvolna přidají 33 hmotnostní díly m-tolyvesteru kyseliny chlor-mravenčí, reakční směs se 20 hodin míchá při teplotě místnosti, pak se zfiltruje, rozpouštědlo se odpaří ve vakuu a zbytek se překrystaluje ze směsi toluenu a cyklohexanu.

Produkt tající při 114 až 116 °C odpovídá následujícímu strukturnímu vzorci:

Analogickým způsobem je možno připravit následující nitrourethan (III):

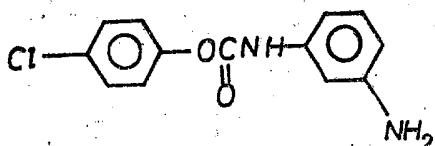
A	B	R ¹	R ³	Teplota tání [°C]
S	O	H	methyl	
O	O	H	4-fluorfenyl	166 — 167
O	O	H	2,4-dichlorfenyl	150 — 151
O	O	H	methyl	153 — 155
O	O	H	fenyl	123 — 125
O	O	H	3-methoxyfenyl	
O	O	CH ₃	fenyl	69 — 70
O	O	H	2-fluorfenyl	145 — 146
O	O	H	fenyl	138 — 140
O	O	H	3-bromfenyl	130 — 131
O	O	H	3,4-dimethylfenyl	130 — 131
O	O	H	4-methoxyfenyl	132 — 133
O	O	H	3-fluorfenyl	128 — 130
O	O	H	ethyl	64 — 66
O	O	H	2-chlor-4-fluorfenyl	146 — 147
O	O	H	2-chlorfenyl	136 — 138
O	O	H	4-ethylfenyl	86 — 88
O	O	H	3-chlor-4-fluorfenyl	
O	O	H	2,4,6-trimethylfenyl	212 — 213
O	O	H	3,4-difluorfenyl	
O	O	H	5-indanyl	171 — 173
O	O	H	3-isopropylfenyl	98 — 100
O	O	H	cyklooktyl	103 — 105
O	O	H	4-methylfenyl	138 — 139
O	O	H	2,4-dibromfenyl	

A	B	R ¹	R ³	Teplota tání (°C)
O	O	H	3-methyl-5-ethylfenyl	115 — 117
O	O	H	terc.butyl	97 — 99
O	O	H	4-ethoxyfenyl	
O	O	H	3-ethylfenyl	85 — 86
O	O	CH ₃	cykloheptyl	
O	O	H	2,6-dimethylfenyl	165 — 167
O	O	H	2-methoxyfenyl	
O	O	H	2-methylfenyl	126 — 128
O	O	H	4-jodfenyl	
O	O	CH ₃	methyl	54 — 56
O	O	H	3-methyl-4-chlorfenyl	137 — 138
O	O	H	3,5-dimethylcyklohexyl	128 — 129
O	O	H	isopropyl	86 — 88
O	O	H	2,6-dimethylcyklohexyl	121 — 123
O	O	H	cykloheptyl	102 — 104
O	O	H	benzyl	113 — 115
O	O	H	4-bromfenyl	136 — 137
S	O	H	fenyl	
O	O	H	3-methyl-5-isopropylfenyl	
O	O	H	norbornyl	118 — 120
O	O	H	cyklopentyl	110 — 112
O	O	H	methyl	136 — 138
O	O	H	3-methylcyklohexyl	120 — 122
S	S	H	methyl	
S	O	CH ₃	fenyl	
O	S	H	fenyl	156 — 158
S	O	H	ethyl	
S	S	H	fenyl	
O	O	C ₂ H ₅	fenyl	56 — 58
O	O	C ₂ H ₅	3-methylfenyl	75 — 77
O	O	H	hexahydrobenzyl	127 — 128
O	O	H	3,3,5-trimethylcyklohexyl	79 — 82
O	O	H	cyklohexyl	117 — 118
O	O	H	2-methylcyklohexyl	100 — 102
O	O	H	1,3-dimethoxyisopropyl	95 — 96
O	O	H	terc.amyl	62 — 63
O	O	H	2,3,6-trimethylfenyl	180 — 182
O	O	H	2,3,5,6-tetramethylfenyl	237 — 238
O	O	H	4-terc.butylfenyl	113 — 115
O	O	H	2,3,5-trimethylfenyl	145 — 147
O	O	H	2-isopropyl-5-methylfenyl	103 — 105
O	O	H	2-terc.butyl-4-methylfenyl	154 — 156
O	O	H	2,6-dimethoxyfenyl	155 — 157
O	O	H	3-methylfenyl	106 — 108
O	O	C ₂ H ₅	3-methylfenyl	75 — 77
O	O	H	2-methyl-6-isopropylfenyl	122 — 124
O	O	H	3,5-diethylfenyl	128 — 130
O	O	H	1-methylcyklopentyl	57 — 59
O	O	CH ₃	4-chlorfenyl	99 — 103
O	O	H	3,4,5-trimethoxyfenyl	173 — 175
O	O	H	2-methoxy-4-terc.butylfenyl	151 — 153
O	O	H	2,4-diterc.butylfenyl	186 — 187
O	O	CH ₃	2,4,6-trimethylfenyl	75 — 77
O	O	H	2,6-dichlorfenyl	156 — 158
O	O	H	2,3-dichlorfenyl	166 — 168
O	O	H	2,4,6-trichlorfenyl	171 — 173
O	O	CH ₃	4-chlorfenyl	94 — 96
O	O	H	2-sek.butylfenyl	72 — 74
O	O	H	2-ethylfenyl	115 — 117
O	O	H	2,5-dimethylfenyl	127 — 128
O	O	H	2-methyl-5-isopropylfenyl	146 — 147
O	O	H	2-isopropylfenyl	85 — 87
O	O	H	4-terc.butylfenyl	84 — 86
O	O	H	4-methylcyklohexyl	122 — 126

II. Aminourethany

Příklad D

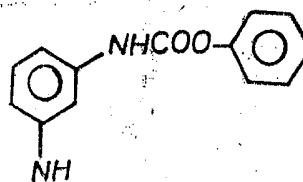
K roztoku 135 hmotnostních dílů 4-chlorfenylesteru N-(3-nitrofenyl)karbamové kyseliny v 900 hmotnostních dílech absolutního tetrahydrofuranu se přidají 3 díly 10% paládia na uhlí jako hydrogenačního katalyzátoru a směs se při teplotě místnosti hydrogenuje za tlaku vodíku 0,002 MPa až do ustáleného stavu. Katalyzátor se odfiltruje, filtrát se vysuší síranem hořečnatým a z roztoku se odpaří rozpouštědlo do té míry, že je možno krystalický reakční produkt dobře odsát. Získaný produkt odpovídající vzorci

má teplotu tání 186 až 187 °C.

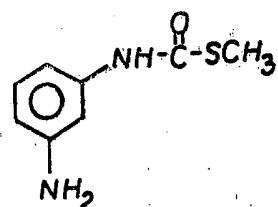
Příklad E

K roztoku 108 hmotnostních dílů m-fenyldiaminu v 1000 hmotnostních dílech vody se za intenzivního míchání velmi pomalu přikape 25,2 hmotnostního dílu fenylesteru kyseliny chlorovravenčí. Po ukončení reakce se reakční směs odsaje, pevný produkt se několikrát promyje zředěnou kyselinou chlorovodíkovou, spojené kyslé roztoky se zneutralizují amoniakem a odsaje se. Takto získaný vysušený produkt taje za rozkladu při 178 až 180 °C a odpovídá vzorci

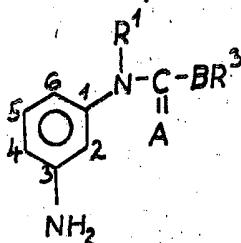

Příklad F

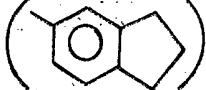
Ké směsi 33 hmotnostních dílů práškového železa, 75 hmotnostních dílů alkoholu, 60 hmotnostních dílů vody a 3 hmotnostních dílů koncentrované kyseliny chlorovodíkové, zahřáté na 80 °C, se za intenzivního míchání přidává 40 hmotnostních dílů 3-(S-methylthiokarbamoyl)nitrobenzenu v takových dávkách, aby se teplota směsi bez vnějšího zahřívání udržela na 80 °C. Reakční směs se ještě 1 hodinu vaří pod zpětným chladičem, za horka se odsaje, zbytek se digeruje s cca 1000 hmotnostními díly methylenchloridu, filtrát se vysuší síranem sodným a odpaří se. Zbytek taje po krystalizaci z toluenu při teplotě 101 až 103 °C. Produkt odpovídá vzorci

Analogickým způsobem je možno připravit i následující aminourethany obecného vzorce VI.

A	B	R ¹	R ³	Teplota tání (°C)
O	O	H	4-fluorfenyl	166 — 167
O	O	H	2,4-dichlorfenyl	126 — 128
O	O	H	methyl	87 — 89
O	O	H	3-methoxyfenyl	
O	O	CH ₃	fenyl	70 — 72
O	O	H	2-fluorfenyl	172 — 173
O	O	H	3-bromfenyl	
S	O	H	methyl	
S	S	CH ₃	fenyl	
S	S	H	ethyl	
O	S	H	3-methylfenyl	

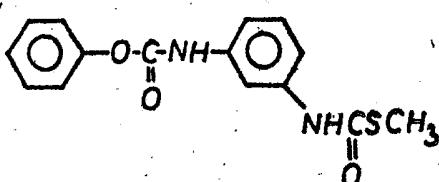
A	B	R ¹	R ³	Teplota tání (°C)	
S	O	H	4-chlorfenyl		
S	O	H	fenyl		
O	O	H	3,4-dimethylfenyl	155 — 157	
O	O	H	4-methoxyfenyl	146 — 149	
O	O	H	3-fluorfenyl	rozklad	
O	O	H	ethyl	viskózní olej	
O	O	H	2-chlor-4-fluorfenyl	rozklad	
O	O	H	2-chlorfenyl	rozklad	
O	O	H	4-ethylfenyl	160 — 161	
O	O	H	3-chlor-4-fluorfenyl		
O	O	H	2,4,6-trimethylfenyl	150 — 152	
O	O	H	3,4-difluorfenyl		
O	O	H	5-indanyl	(	184 — 186
O	O	H	3-isopropylfenyl	68 — 70	
O	O	H	3-ethyl-5-methylfenyl	102 — 104	
S	S	H	fenyl		
O	O	H	3,3,5-trimethylcyklohexyl	100 — 102	
O	O	H	2-methylcyklohexyl		
O	O	C ₂ H ₅	3-methylfenyl	104 — 105	
O	O	C ₂ H ₅	fenyl	104 — 106	
O	O	H	cyklooktyl	77 — 79	
O	O	H	4-methylfenyl	158 — 162	
O	O	H	2,4-dibromfenyl		
O	O	H	terc.butyl	109 — 110	
O	S	H	4-ethoxyfenyl		
O	O	H	3-ethylfenyl	112 — 114	
O	O	CH ₃	cykloheptyl		
O	O	H	2,6-dimethylfenyl	160 — 161	
O	O	H	2-methoxyfenyl		
O	O	H	2-methylfenyl	170 — 172	
O	O	H	4-jodfenyl		
O	O	CH ₃	methyl		
O	O	H	3-methyl-4-chlorfenyl	181	
O	O	H	3,5-dimethylcyklohexyl	80 — 82	
O	O	H	isopropyl	66 — 68	
O	O	H	2,6-dimethylcyklohexyl		
O	O	H	hexahydrobenzyl	106 — 108	
O	O	H	2-ethylhexyl	viskózní olej	
O	S	H	fenyl		
O	O	H	cykloheptyl	86 — 88	
O	O	H	benzyl		
O	O	H	3-methyl-5-isopropylfenyl		
O	O	H	norbornyl	133 — 135	
O	O	H	cyklopentyl		
O	O	H	3-methylcyklohexyl	95 — 97	
O	O	CH ₃	3-methylfenyl	112 — 115	
S	S	H	methyl		
O	O	H	2-isopropyl-5-methylfenyl	122 — 123	
O	O	H	3-methylfenyl	142 — 144	
O	O	H	2-terc.butyl-4-methylfenyl	89 — 91	
O	O	H	terc.amyl	65 — 67	
O	O	H	4-terc.butylfenyl	175 — 177	
O	O	H	2,3,5-trimethylfenyl	152 — 154	
O	O	H	2,3,6-trimethylfenyl	155 — 156	
O	O	H	3,5-diethylfenyl	121 — 123	
O	O	H	cyklohexyl	122 — 124	
O	O	H	2-methylcyklohexyl		
O	O	H	1,3-dimethoxyisopropyl		
O	O	H	2-methyl-6-isopropylfenyl	133 — 135	
O	O	CH ₃	2,4,6-trimethylfenyl		
O	O	H	4-methylcyklohexyl	73 — 75	

A	B	R ¹	R ³	Teplota tání (°C)
O	O	H	i-methylcyklopentyl	
O	O	CH ₃	4-chlorfenyl	88 — 90
O	O	H	3,4,5-trimethoxyfenyl	146 — 148
O	O	H	2-methoxy-4-methylfenyl	110 — 112
O	O	H	2-methyl-4-terc.butylfenyl	185 — 186
O	O	CH ₃	2,4,6-trimethylfenyl	
O	O	H	2,4-di-terc.butylfenyl	195 — 197
O	O	H	2-sek.butylfenyl	75 — 77
O	O	H	2-ethylfenyl	74 — 75
O	O	CH ₃	4-fluorfenyl	123 — 125
O	O	H	2,5-dimethylfenyl	142 — 144
O	O	H	2-methyl-5-isopropylfenyl	139 — 141
O	O	H	2,3-dimethylfenyl	184 — 186
O	O	H	2-isopropylfenyl	80 — 82

III. Diurethaný

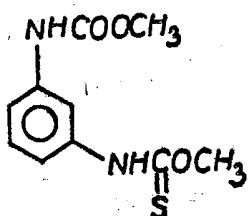
Příklad 1

K roztoku 22,8 hmotnostního dílu fenylesteru N-(3-aminofenyl)karbamové kyseliny ve 200 hmotnostních dílech absolutního tetrahydrofuranu se přidá nejprve 11 hmotnostních dílů hydrogenuhlíčitanu sodného a pak za chlazení při teplotě 20 až 25 °C 13,3 hmotnostního dílu thiomethyleneesteru kyseliny chloromravenčí. K dokončení reakce se směs 1 hodinu míchá při teplotě místnosti, pak se zfiltruje a filtrát se odpaří ve vakuu. Olejovitý zbytek se přivede ke krystallaci přidáním toluenu. Získaný produkt (č. 1) je při 155 až 157 °C a odpovídá strukturnímu vzorci

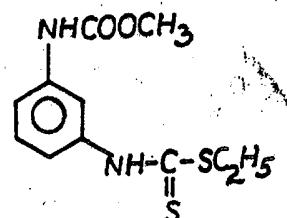
Příklad 2

Směs 20 hmotnostních dílů N-(3-isothiocyanatofenyl)-O-methylkarbamátu [získaného z N-(3-aminofenyl)-O-methylkarbamátu a thiosogenu a tajícího při 99 až 100 °Celsia], 20 hmotnostních dílů methanolu, 3 hmotnostních dílů triethylaminu a 150 hmotnostních dílů toluenu sé 6 hodin vaří pod zpětným chladičem. Zbytek po odpaření rozpouštědla se krystaluje z toluenu. Získaný produkt o teplotě tání 147 až 149 °C (č. 2) odpovídá následujícímu strukturnímu vzorci

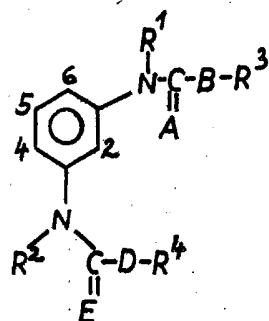

Příklad 3

K roztoku 16,6 hmotnostního dílu N-(3-aminofenyl)-O-methylurethanu a 10,1 hmotnostního dílu triethylaminu ve 300 hmotnostních dílech diethyletheru se při teplotě místnosti přikape 10 hmotnostních dílů sirohlfku. Po dvacetihodinovém míchání se směs odsaje, zbytek se suspénduje ve 120 hmotnostních dílech vody a k suspenzi se za míchání přidá 9,1 objemového dílu diethylsulfátu. Po dvacetihodinovém míchání se směs odsaje, zbytek na filtrátu se promyje vodou a vysuší se na vzduchu. Produkt (č. 3) o teplotě tání 122 až 124 °C odpovídá strukturnímu vzorci

Analogickým způsobem je možno připravit následující sloučeniny:

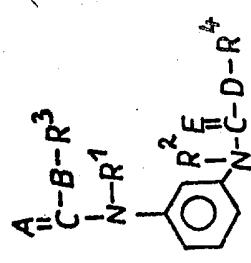
Sloučenina číslo	A	B	D	E	R ¹	R ²	R ³	R ⁴	Teplota tání (°C)	
	0	0	0	0	H	H	H	H	162 — 164	155 — 157
4	0	0	0	0	H	H	H	H	120 — 122	197 — 198
5	0	0	0	0	H	H	H	H	118 — 120	135 — 138
6	0	0	0	0	H	H	H	H	144 — 146	120 — 121
7	0	0	0	0	H	H	H	H	148 — 150	127 — 129
8	0	0	0	0	H	H	H	H	viskózní olej	156 — 158
9	S	S	S	S	H	H	H	H	136 — 138	158 — 159
10	0	0	0	0	H	H	H	H	131 — 133	131 — 133
11	0	0	0	0	H	H	H	H	167 — 168	129 — 131
12	0	0	0	0	H	H	H	H	136 — 138	158 — 159
13	0	0	0	0	H	H	H	H	131 — 133	131 — 133
14	S	S	S	S	H	H	H	H	167 — 168	129 — 131
15	0	0	0	0	H	H	H	H	130 — 132	142 — 144
16	0	0	0	0	H	H	H	H	96 — 97	164 — 167
17	0	0	0	0	H	H	H	H	167 — 169	148 — 150
18	0	0	0	0	H	H	H	H	135 — 138	134 — 136
19	0	0	0	0	H	H	H	H	152 — 154	148 — 150
20	0	0	0	0	H	H	H	H	128 — 130	139 — 141
21	0	0	0	0	H	H	H	H	138 — 140	138 — 140
22	0	0	0	0	H	H	H	H		
23	0	0	0	0	H	H	H	H		
24	0	0	0	0	H	H	H	H		
25	0	0	0	0	H	H	H	H		
26	0	0	0	0	H	H	H	H		
27	0	0	0	0	H	H	H	H		
28	S	S	S	S	H	H	H	H		
29	0	0	0	0	C ₂ H ₅	H	H	H		
30	0	0	0	0	H	H	H	H		
31	S	S	S	S	H	H	H	H		
32	0	0	0	0	H	H	H	H		
33	S	S	S	S	H	H	H	H		
34	S	S	S	S	H	H	H	H		
35	0	0	0	0	H	H	H	H		
36	0	0	0	0	H	H	H	H		
37	0	0	0	0	H	H	H	H		
38	0	0	0	0	H	H	H	H		
39	0	0	0	0	H	H	H	H		
40	0	0	0	0	H	H	H	H		

Sloučenina číslo	A	B	D	E	R ¹	R ²	R ³	R ⁴	Teplota tání (°C)
41	0	S	0	0	CH ₃	H	methyl	fenyl	118 — 120
42	0	S	0	0	H	CH ₃	methyl	fenyl	148 — 150
43	0	D	S	S	H	H	methyl	methy	117 — 119
44	0	O	O	S	O	H	methyl	benzyl	128 — 130
45	0	O	O	S	O	H	3-methyl	benzyl	148 — 149
46	0	O	D	S	O	H	benzyl	benzyl	148 — 149
47	0	O	D	S	O	H	cyclopentyl	tertbutyl	142 — 144
48	0	O	S	O	O	H	2-fluoronyl	2-fluoronyl	183 — 185
49	0	O	S	O	O	H	fenyl	methy	161 — 162
50	0	O	S	O	O	H	phenyl	fenyl	171 — 173
51	0	O	D	S	O	H	n-propyl	4-fluoronyl	
52	0	O	D	S	O	H	methyl	fenyl	
53	S	O	O	S	O	H	methyl	4-fluoronyl	
54	O	S	O	S	O	H	methyl	fenyl	
55	S	O	S	O	S	H	methyl	2-chloronyl	
56	O	O	S	O	S	H	methyl	2-methoxyfenyl	
57	S	O	S	O	S	H	methyl	2-methoxyfenyl	
58	O	O	S	O	S	H	methyl	2-methoxyfenyl	
59	S	O	S	O	S	H	methyl	2-methoxyfenyl	
60	O	O	S	O	S	H	methyl	2-methoxyfenyl	
61	O	O	S	S	S	H	fenyl	4-chlorofenyl	
62	O	S	O	S	S	H	methyl	3-ethoxyfenyl	
63	O	S	O	S	S	H	methyl	4-ethoxyfenyl	
64	O	S	O	S	S	H	methyl	4-chlorofenyl	
65	O	S	O	S	S	H	methyl	4-methoxyfenyl	
66	O	S	O	S	S	H	methyl	3,4-dimethylfenyl	
67	S	O	O	S	O	H	methyl	3-methylfenyl	
68	O	S	O	S	O	H	methyl	2-chlor-4-fluorofenyl	
69	S	O	O	S	O	H	ethyl	2,6-dimethylfenyl	
70	O	O	S	O	S	H	methyl	4-methylfenyl	
71	O	O	S	O	S	H	methyl	4,6-trimethylfenyl	
72	O	O	S	O	S	H	ethyl	5-indany	193 — 194
73	O	O	S	O	S	H	methy	3-methyl-5-ethylfenyl	120 — 122
74	O	O	S	O	S	H	methy		
75	O	O	S	O	S	H	methy		
76	S	O	S	O	S	H	methy		
77	S	O	S	O	S	H			

Sloučenina číslo	A	B	D	E	R ¹	R ²	R ³	R ⁴	Teplo tání [°C]
	0	0	0	0	H	H	3-isopropylfenyl ethyl	3-isopropylfenyl ethyl	104 — 106
78	0	S	0	0	H	H	3-methyl-5-ethyfenyl	4-methylfenyl	101 — 103
79	0	O	0	S	H	H	methyl	terc.butyl	olej
80	S	S	S	S	H	H	methy	ethyl	143 — 147
81	S	O	S	O	CH ₃	H	fenyl	terc.butyl	145 — 146
82	O	S	O	S	H	H	3,3,5-trimethylcyklohexyl	methyl	145 — 146
83	O	O	O	O	H	H	fenyl	cyklohexyl	129 — 131
84	S	O	O	S	H	H	fenyl	fenyl	olej
85	O	O	S	O	H	H	methyl	3,5-dimethylcyklohexyl	129 — 131
86	O	S	O	O	H	H	methyl	fenyl	olej
87	O	S	O	S	H	H	methyl	terc.butyl	155 — 157
88	O	S	O	S	H	H	3-methylcyklohexyl	methyl	162 — 164
89	O	O	S	S	H	H	methyl	terc.butyl	162 — 164
90	O	O	S	S	H	H	methyl	n-buty	64 — 66
91	S	S	S	S	H	H	methy	fenyl	57 — 60
92	O	O	S	S	H	H	terc.butyl	fenyl	98 — 100
93	O	O	S	S	CH ₃	H	methyl	3,3,5-trimethylcyklohexyl	98 — 100
94	O	O	S	S	H	H	terc.butyl	cykloheptyl	163 — 165
95	O	O	S	S	CH ₃	H	ethyl	cykloheptyl	146 — 148
96	O	O	S	S	H	H	methyl	fenyl	186 — 188
97	O	O	S	S	H	H	methyl	terc.butyl	140 — 142
98	O	O	S	S	H	H	methyl	methyl	191 — 193
99	O	O	S	S	H	H	isopropyl	fenyl	140 — 142
100	O	O	S	S	CH ₃	H	isopropyl	terc.butyl	191 — 193
101	O	O	S	S	H	H	isopropyl	methyl	140 — 142
102	O	O	S	S	C ₂ H ₅	H	isopropyl	ethy	110 — 113
103	O	O	S	S	H	H	isopropyl	ethy	111 — 112
104	O	O	S	S	H	H	isopropyl	ethy	111 — 112
105	S	O	S	S	H	H	isopropyl	ethy	111 — 112
105a	S	O	S	S	H	H	isopropyl	ethy	111 — 113
106	S	O	S	S	H	H	isopropyl	ethy	111 — 113
107	S	O	S	S	H	H	isopropyl	ethy	111 — 113
108	S	O	S	S	H	H	isopropyl	ethy	111 — 113
109	S	O	S	S	H	H	isopropyl	ethy	111 — 113
110	O	O	S	S	H	H	isopropyl	isopropyl	111 — 113
111	O	O	S	S	H	H	isopropyl	isopropyl	111 — 113
112	S	O	S	S	H	H	isopropyl	isopropyl	111 — 113
113	S	O	S	S	H	H	isopropyl	isopropyl	111 — 113

Sloučenina číslo	A	B	D	E	R ¹	R ²	R ³	R ⁴	Teplota tání (°C)
									135 — 136
114	0	S	0	0	H	H	methyl fenyl	isopropyl methyl ethyl	
115	0	S	0	0	CH ₃	H	4-methylfenyl	4-chlorofenyl	149 — 152
116	S	0	0	0	H	CH ₃	methyl	methyl	
117	0	S	0	0	CH ₃	H	4-methylfenyl	4-chlorofenyl	
118	0	O	0	S	H	CH ₃	methyl	ethyl	
119	0	O	0	S	H	CH ₃	fenyl	ethyl	
120	0	O	0	S	H	CH ₃	fenyl	ethyl	
121	0	O	0	S	H	CH ₃	fenyl	ethyl	
122	0	S	S	S	O	H	methyl	4-fluorofenyl	
123	S	S	S	S	O	H	methyl	4-methylfenyl	
124	O	O	S	S	O	H	methyl	ethyl	155
125	O	O	S	O	O	H	2,3,6-trimethylfenyl		
126	O	S	O	O	O	H	methyl	methyl	
127	O	S	O	O	O	H	2,3,5-trimethylfenyl	196 — 198	
128	O	O	S	O	O	CH ₃	methyl	189 — 191	
129	O	O	S	O	O	CH ₃	2,3,5-trimethylfenyl		
130	O	O	S	O	O	CH ₃	2,3,6-trimethylfenyl		
131	O	O	S	O	O	CH ₃	2,4,6-trimethylfenyl	196 — 198	
132	O	O	S	O	O	CH ₃	2,4,6-trimethylfenyl	157 — 159	
133	S	S	S	S	O	CH ₃	methyl	91 — 93	
134	O	O	S	O	O	H	methyl		
135	O	O	S	O	O	H	1,3-dimethoxyisopropyl	110 — 112	
136	O	O	S	O	O	H	hexahydrobenzyl	146 — 147	
137	O	O	S	O	O	H	methyl	117 — 120	
138	O	O	S	O	O	H	1,1-dimethyl-2-chlorethyl	152 — 155	
139	O	O	S	O	O	H	methyl		
140	O	O	S	O	O	H	2-methyloctahexyl	89 — 92	
141	O	O	S	O	O	H	methyl	128 — 129	
142	O	O	S	O	O	H	1-butin-3-yl	125 — 127	
143	O	O	S	O	O	H	methyl	145 — 147	
144	O	O	S	O	O	H	3-methylfenyl	126 — 128	
145	O	O	S	O	O	H	3-methylfenyl	180 — 182	
146	O	O	S	O	O	H	2-ethylfenyl	125 — 127	
147	O	O	S	O	O	H	methyl	145 — 147	
148	O	O	S	O	O	H	4-isopropylfenyl	190 — 192	
149	O	O	S	O	O	H	4-terc.butylfenyl		
150	O	O	S	O	O	H			

Složko	Sloučenina	R ¹					R ²	R ³	R ⁴	Teplota tání [°C]		
		A	B	D	E	●				140	—	142
151	0	S	0	0	H	H	H	ethyl	2-terc.butylfenyl	127	—	129
152	0	S	0	0	H	H	H	methyl	2-terc.butylfenyl	186	—	188
153	0	S	0	0	H	H	H	methyl	4-bromofenyl	155	—	157
154	0	O	0	S	H	H	H	methyl	4-bromofenyl	162	—	164
155	0	O	0	S	H	H	H	methyl	2-terc.butyl-4-methylfenyl	171	—	173
156	0	S	0	0	H	H	H	methyl	2-terc.butyl-6-isopropylfenyl	152	—	153
157	0	S	0	0	H	H	H	methyl	3,5-diethylfenyl	132	—	134
158	0	O	0	S	H	H	H	methyl	2-methyl-4-terc.butylfenyl	150	—	152
159	0	O	0	S	H	H	H	methyl	2,4-diterc.butylfenyl	157	—	158
160	0	S	0	0	H	H	H	methyl	2-methyl-5-isopropylfenyl	127	—	129
161	0	S	0	0	H	H	H	methyl	2,3-dimethylfenyl	185	—	187
162	0	O	0	S	H	H	H	methyl	2,5-dimethylfenyl	159	—	161
163	0	O	0	S	H	H	H	methyl	2,3,5,6-tetramethylfenyl	240	—	241
164	0	S	0	0	H	H	H	methyl	2-chlor-4,5-dimethylfenyl	192	—	194
165	0	S	0	0	H	H	H	methyl	2-methoxy-4-methylfenyl	162	—	164
166	0	O	0	S	H	H	H	methyl	2,4,5-trichlorfenyl	140	—	142
167	0	O	0	S	H	H	H	methyl	2,3-dichlorfenyl	171	—	173
168	0	O	0	S	H	H	H	methyl	4-chlorfenyl	173	—	175
169	0	S	0	0	H	H	H	methyl	4-fluorfenyl	178	—	179
170	0	S	0	0	H	H	H	methyl	4-fluorfenyl	88	—	90
171	S	S	S	S	H	H	H	methyl	4-fluorfenyl	105	—	107
172	S	S	S	S	H	H	H	methyl	4-fluorfenyl	153	—	155
173	O	S	S	S	H	H	H	methyl	4-fluorfenyl	169	—	171
174	O	S	S	S	H	H	H	methyl	4-fluorfenyl	104	—	106
175	S	S	S	S	H	H	H	methyl	4-terc.butylfenyl	177	—	179
176	O	S	S	S	H	H	H	methyl	4-terc.butylfenyl	178	—	180

Složenína číslo	A	B	D	E	R1	R2	R3	R4	Teplota tání [°C]
	177	0	0	S	S	H	3,3-dimethyl-5-methyl- cyklohexyl	CH ₃	145 — 147
178	0	0	S	O	H	H	terc.butyl		133 — 135
179	0	S	O	O	H	H	C ₂ H ₅		96 — 98
180	0	S	O	O	H	H	fenyl		159 — 161
181	0	S	S	O	H	H	methyl		132 — 134
182	0	S	S	O	H	CH ₃	fenyl		148 — 150
183	0	S	S	O	H	H	norbordyl		205 — 207
184	0	S	S	O	H	propyl	fenyl		138 — 140

K následujícím pokusům se jako srovnávací látky používají známé herbicidy. Methyl-N-3-[N'-(3'-methylenyl)karbamoyloxy]fenylkarbamát a ethyl-[N-(N'-fenylkarbamoyloxy)fenyl]karbamát (DAS číslo 15 67 151) se vyznačují svým, i když odlišným, účinkem proti širokolistým nežádoucím rostlinám při výrazné snášitelnosti pro řepu cukrovou. Je známo, že se zde však vyskytuje rozdíl, protože methyl-N-3-[N'-(3'-methylenyl)karbamoyloxy]fenylkarbamát vykazuje ještě příznivější selektivitu v této kultuře než druhá z výše jmenovaných sloučenin. Zcela odlišný obor aplikace má 3-isopropyl-2,1,3-benzothiadiazin-4-on-2,2-dioxid (DAS č. 15 42 836). Pomocí této sloučeniny se pótírají různé širokolisté plevely v kulturních sójí, podzemníce olejně, obilí, kukuřice a některých druhů zeleniny. I zde jsou však mezery v účinnosti. Methyl-N-[3-(N'-methyl-N'-fenylkarbamoyloxy)fenyl]karbamát vykazuje při dobrém herbicidálním účinku, charakteristickém pro tuto skupinu látek, jen velmi špatnou selektivitu pro kulturní rostliny, a proto tato sloučenina je, například v kultuře sójí, doporučována pouze k aplikaci pod povrch listů (post-directed) [viz Arndt, F. a G. Boroschowsky: New Selective Herbicides — VIII International Plant Protection Congress, Reports and Information, Section III, Chemical Control, část I, Moskva 1975, str. 42 — 49]. Při tomto způsobu aplikace nemá dojít k zasažení mladých výhonků a listů kulturních rostlin postříkem suspenzí, ale pouze k zasažení nežádoucích rostlin nacházejících se pod těmito listy.

Dobré herbicidní vlastnosti nových sloučenin prokazují četné výsledky testů. K důkazu herbicidní účinnosti popisovaných sloučenin a jejich selektivity v kulturních rostlinách byly provedeny následující pokusy:

Pokusy ve skleníku

Květináče z plastické hmoty o objemu 300 cm³ se naplní hlinitopísčitou půdou a odděleně se obsadí různými druhy pokusných rostlin. V daném případě se jedná převážně o zasetí semen nebo také o vysazování u těch druhů, které se množí vegetativně. Účinné látky se suspendují nebo emulgují ve vodě a pomocí trysek umožňují jemné rozptýlení se aplikují postemergentním postříkem na listy pokusných rostlin a na povrch půdy pod těmito rostlinami. Pro aplikaci na list se rostliny nejprve vypěstují do výšky 3 až 10 cm (podle druhů) a pak se provede ošetření. Teplotní nároky pokusných rostlin se respektují tak, že se jednotlivé druhy rostlin umístují buď do teplejších nebo chladnějších sekcí skleníku. Pokusy trvají 2 až 4 týdny. Během této doby se rostliny pěstují obvyklým způsobem a hodnotí se jejich reakce na jednotlivá ošetření. Spotřeby testovaných látek se udávají v kilogramech účinné látky na hek-

tar. Vyhodnocení se provádí za pomoci stupnice 0 až 100, kde 0 znamená normální vzejítí nebo žádné poškození a 100 představuje žádné vzejítí nebo odumření rostlin.

Výsledky

Účinnost jednotlivých účinných látek při aplikaci na list po vzejítí kulturních rostlin a nežádoucích rostlin dokládají číselné výsledky v následujících tabulkách 2 až 12. Je pozoruhodné, že nové sloučeniny podle vynálezu, pokud jde o jejich herbicidní účinnost a spektrum účinku, se blíží diurethanům používaným jako srovnávací látky, klíčové hodnoty selektivity pro kulturní rostliny jsou však jiné. Toto je možno výborně demonstrovat například na sójí a obili. V těchto kulturních se dosahuje hodnot snášitelnosti stejných jako při aplikaci známého 3-isopropyl-2,1,3-benzothiadiazin-4-on-2,2-dioxidu (viz tabulky 5 a 6). Kromě toho však existuje řada kulturních rostlin, které vynikajícím způsobem snášejí sloučeniny podle vynálezu, zatímco testované srovnávací látky jsou pro aplikaci v těchto kulturních rostlinách nevhodné (viz tabulky 2, 4 a 5).

Jako způsoby aplikace nových účinných látek přichází v úvahu aplikace do půdy, ošetření povrchu půdy nebo ošetření již vzrostlých rostlin. V úvahu však přichází i speciální aplikace, jako postřík pod listy rostlin (post-directed, lay-by), při němž se proud postříku směruje tak, aby nedošlo pokud možno ke kontaktu s listy vzešlých, citlivých kulturních rostlin, ale aby postřík zasáhl povrch půdy pod těmito kulturními rostlinami nebo zde rostoucí nežádoucí rostliny.

V souladu s mnohostranností aplikačních metod je možno sloučeniny podle vynálezu nebo prostředky, které je obsahují, nasazovat k potříráni nežádoucích rostlin nejen v užitkových rostlinách uvedených v tabulkách, ale i ve velkém množství dalších kulturních rostlin. Spotřeby přitom mohou, v závislosti na potříraných rostlinách, činit 0,1 až 15 kg/ha a více.

Jako příklady užitkových plodin se uvádějí:

Botanický název	Český název
Allium cepa	cibule
Ananas comosus	ananas
Asparagus officinalis	chřest
Avena sativa	oves sety
Beta vulgaris spp. altissima	řepa
Beta vulgaris spp. rapa	cukrovka
Beta vulgaris spp. esculenta	krmná řepa
Brassica napus var. napus	červená řepa
Brassica napus var. napus	řepka
Brassica napus var. napus	tuřín
Brassica napus var. rapa	bílá řepa
Brassica napus var. silvestris	řepka olejka

Botanický název

Český název

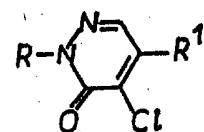
<i>Camellia sinensis</i>	čajovník
<i>Citrus limon</i>	citroník
<i>Citrus maxima</i>	citroník největší
<i>Citrus reticulata</i>	mandarinka
<i>Citrus sinensis</i>	pomeranč
<i>Coffea arabica</i> (<i>Coffea canephora</i> , <i>Coffea liberica</i>)	kávovník
<i>Cucumis melo</i>	meloun
<i>Cucumis sativus</i>	okurka
<i>Cynodon dactylon</i>	troškut
<i>Elaeis guineensis</i>	kokosová palma
<i>Fragaria vesca</i>	jahodník
<i>Gossypium hirsutum</i> (<i>Gossypium arboreum</i>)	obecný bavlník
<i>Gossypium herbaceum</i>	bavlník
<i>Gossypium vitifolium</i>)	bavlník
<i>Helianthus annuus</i>	slunečnice
<i>Helianthus tuberosus</i>	topinambur
<i>Hevea brasiliensis</i>	kuačukovník
<i>Hordeum vulgare</i>	ječmen
<i>Humulus lupulus</i>	chmel
<i>Ipomoea batatas</i>	sladký brambor
<i>Lactuca sativa</i>	salát
<i>Lens culinaris</i>	čočka jedlá
<i>Linum usitatissimum</i>	len
<i>Lycopersicon lycopersicum</i>	rajské jablíčko
<i>Malus spp.</i>	jablono
<i>Manihot esculenta</i>	tapioka
<i>Medicago sativa</i>	vojtěška
<i>Mentha piperita</i>	máta-peprná
<i>Musa spp.</i>	banánovník
<i>Nicotiana tabacum</i> (<i>N. rustica</i>)	tabák
<i>Olea europaea</i>	oliva
<i>Oryza sativa</i>	rýže
<i>Panicum miliaceum</i>	proso
<i>Phaseolus lunatus</i>	fazol
<i>Phaseolus mungo</i>	fazol
<i>Phaseolus vulgaris</i>	keříčkový fazol
<i>Pennisetum glaucum</i>	
<i>Petroselinum crispum</i> spp. <i>tuberosum</i>	petržel
<i>Picea abies</i>	kořenová
<i>Abies alba</i>	smrk
<i>Pinus spp.</i>	jedle obecná
<i>Pisum sativum</i>	borovice
<i>Prunus avium</i>	hrách
<i>Prunus domestica</i>	třešeň
<i>Prunus persica</i>	švestka
<i>Pyrus communis</i>	broskvoň
<i>Ribes sylvestre</i>	hrušeň
<i>Ribes uva-crispa</i>	rybíz červený
<i>Ricinus communis</i>	angrešt
<i>Saccharum officinarum</i>	skočec
<i>Secale cereale</i>	cukrová třtina
<i>Sesamum indicum</i>	žito
<i>Solanum tuberosum</i>	sesam

Botanický název

Český název

<i>Sorghum bicolor</i> (<i>s. vulgare</i>)	čirok
<i>Sorghum dochna</i>	dvojbarevný čirok
<i>Spinacia oleracea</i>	špenát
<i>Theobroma cacao</i>	kakaovník
<i>Trifolium pratense</i>	jetel
<i>Vaccinium corymbosum</i>	borůvky
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	brusinky
<i>Vicia faba</i>	bob koňský
<i>Vigna sinensis</i> (<i>V. unguiculata</i>)	bob
<i>Vitis vinifera</i>	vinná réva

K dalšímu rozšíření spektra účinku jednotlivých nových účinných látek, k dosažení synergických účinků nebo ke zlepšení doby trvání účinku v půdě je možno sloučeniny podle výnálezu mísit navzájem a mimoto je lze kombinovat nebo mísit s četnými dalšími herbicidy nebo regulátory růstu rostlin. Podle oblasti použití a záměru, s jakým se potřání provádí, se jako tyto příměsi mohou použít následující látky nebo podobné deriváty.

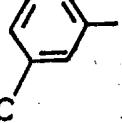

R R'

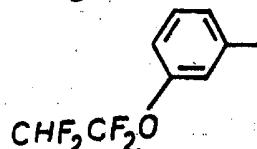
NH₂

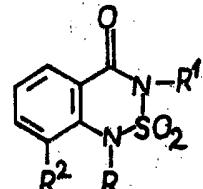
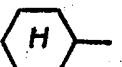
-NHCH₃

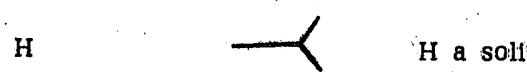
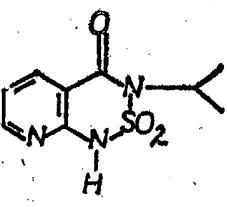
-NH-CH₃

NH₂

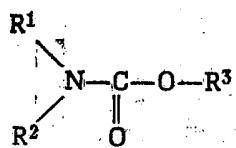
17

R R¹ R²CH₂OCH₃R¹

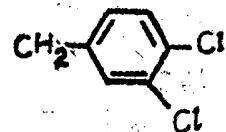
a soli

H

R ¹	R ²	R ³
CF ₃	n-C ₃ H ₇	n-C ₃ H ₇
CF ₃	n-C ₃ H ₇	CH ₂ -CH ₂ Cl
SO ₂ NH ₂	n-C ₃ H ₇	n-C ₃ H ₇

R²R³CH₃

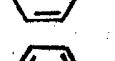
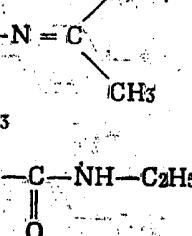
H

H

i-C₃H₇

H

H

i-C₃H₇

H

H

H

H

CH₃

H

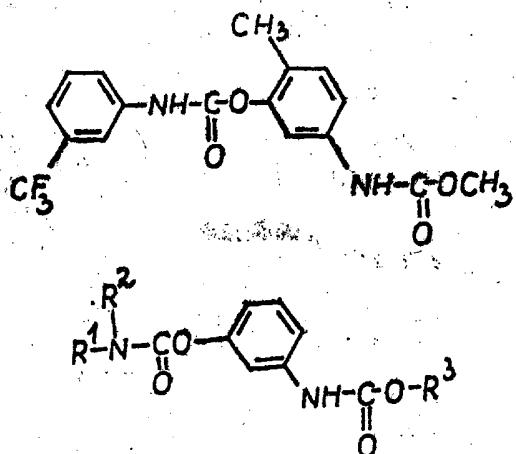
H

CH₃

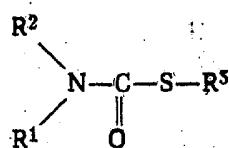
H

CH₃

198428

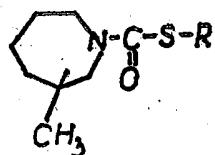
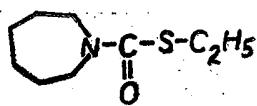

	H	C ₂ H ₅
	CH ₃	CH ₃
	H	CH ₃
	H	C ₂ H ₅
	CH ₃	CH ₃
	H	CH ₃
	H	C ₂ H ₅
	CH ₃	

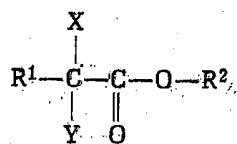
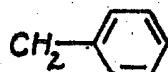

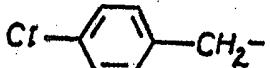
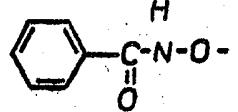
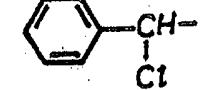
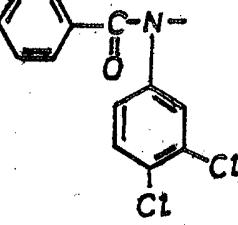
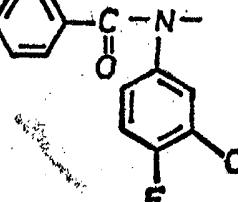
1-C ₃ H ₇	i-C ₃ H ₇	CH ₂ -CCl=CHCl
n-C ₃ H ₇	n-C ₃ H ₇	C ₂ H ₅
n-C ₃ H ₇	n-C ₃ H ₇	n-C ₃ H ₇
sek.-C ₄ H ₉	sek.-C ₄ H ₉	C ₂ H ₅

C ₂ H ₅	C ₂ H ₅	
	C ₂ H ₅	C ₂ H ₅
	C ₂ H ₅	C ₂ H ₅

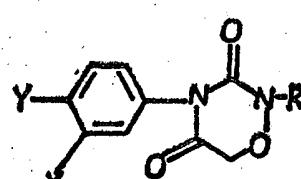
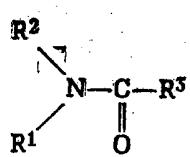
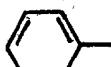
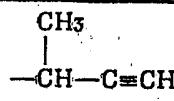
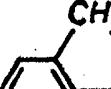
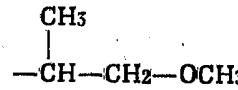
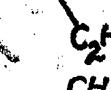
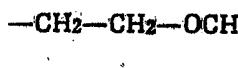
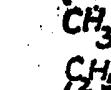
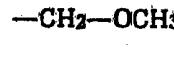
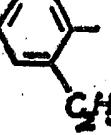

C₂H₅
n-C₃H₇

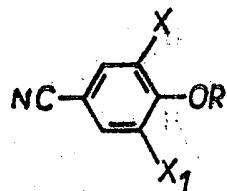
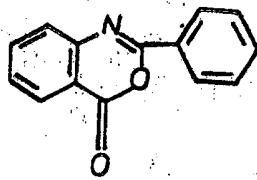

<i>R¹</i>	<i>X</i>	<i>Y</i>	<i>R²</i>
<i>CH₃</i>	<i>Cl</i>	<i>Cl</i>	<i>Na</i>
<i>Cl</i>	<i>Cl</i>	<i>Cl</i>	<i>Na</i>
<i>C₂H₅</i>	<i>Cl</i>	<i>Cl</i>	<i>Na</i>
<i>Cl</i> - - 	<i>Cl</i>	<i>H</i>	<i>CH₃</i>
	<i>H</i>	<i>H</i>	<i>H. a. soli</i>
	<i>H</i>	<i>Cl</i>	<i>NH₄</i>
	<i>H</i>	<i>CH₃</i>	<i>C₂H₅</i>
	<i>H</i>	<i>CH₃</i>	<i>CH₃</i>

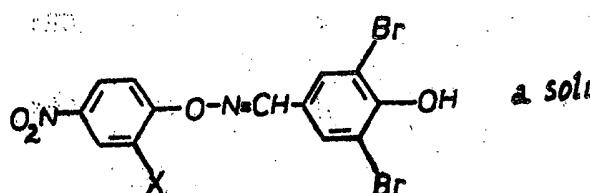
R ¹	X	Y	R ²
	H	CH ₃	1-C ₃ H ₇
	H	CH ₃	
	H	CH ₃	
<img alt="Chem			

R^1	X	R^2
1-C ₃ H ₇	Cl	C ₂ H ₅
1-C ₃ H ₇	Cl	—C≡CH
1-C ₃ H ₇	Cl	1-C ₃ H ₇
C ₂ H ₅	Cl	C ₂ H ₅
C ₂ H ₅	Cl	—C(CH ₃) ₂ CN
C ₂ H ₅	Cl	—CH—CH ₂ —OCH ₃
C ₂ H ₅	Cl	—CH ₃
1-C ₃ H ₇	Cl	—CH—C≡CH
1-C ₃ H ₇	Cl	CH ₃
C ₂ H ₅	Cl	—C(CH ₃) ₂ CN
C ₂ H ₅	OCH ₃	1-C ₃ H ₇
C ₂ H ₅	SCH ₃	C ₂ H ₅
C ₂ H ₅	SCH ₃	C ₂ H ₅
C ₂ H ₅	SCH ₃	terc.C ₄ H ₉
		
X	Y	R
CF ₃	H	CH ₃
H	F	CH ₃
		
R^1	R^2	R^3
		CH ₂ Cl
		CH ₂ Cl
		CH ₂ Cl
		CH ₂ Cl
		

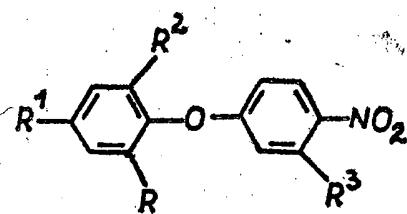
R ¹	R ²	R ³
	$\text{CH}_2-\text{C}(=\text{O})-\text{OC}_2\text{H}_5$	CH_2Cl
	$\text{CH}_2-\text{O}-\text{C}_4\text{H}_9$	CH_2Cl
	$-\text{CH}_2-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-$	CH_2Cl
	H	
	H	
	H	C_2H_5
	H	$-\text{C}(\text{CH}_3)_2-\text{C}_3\text{H}_7$
	H	CH_3
	H	CH_3
	H	
	H	
$\text{HC}\equiv\text{C}-\text{C}$ $\text{CH}_3 \quad \quad \quad \text{CH}_3$		

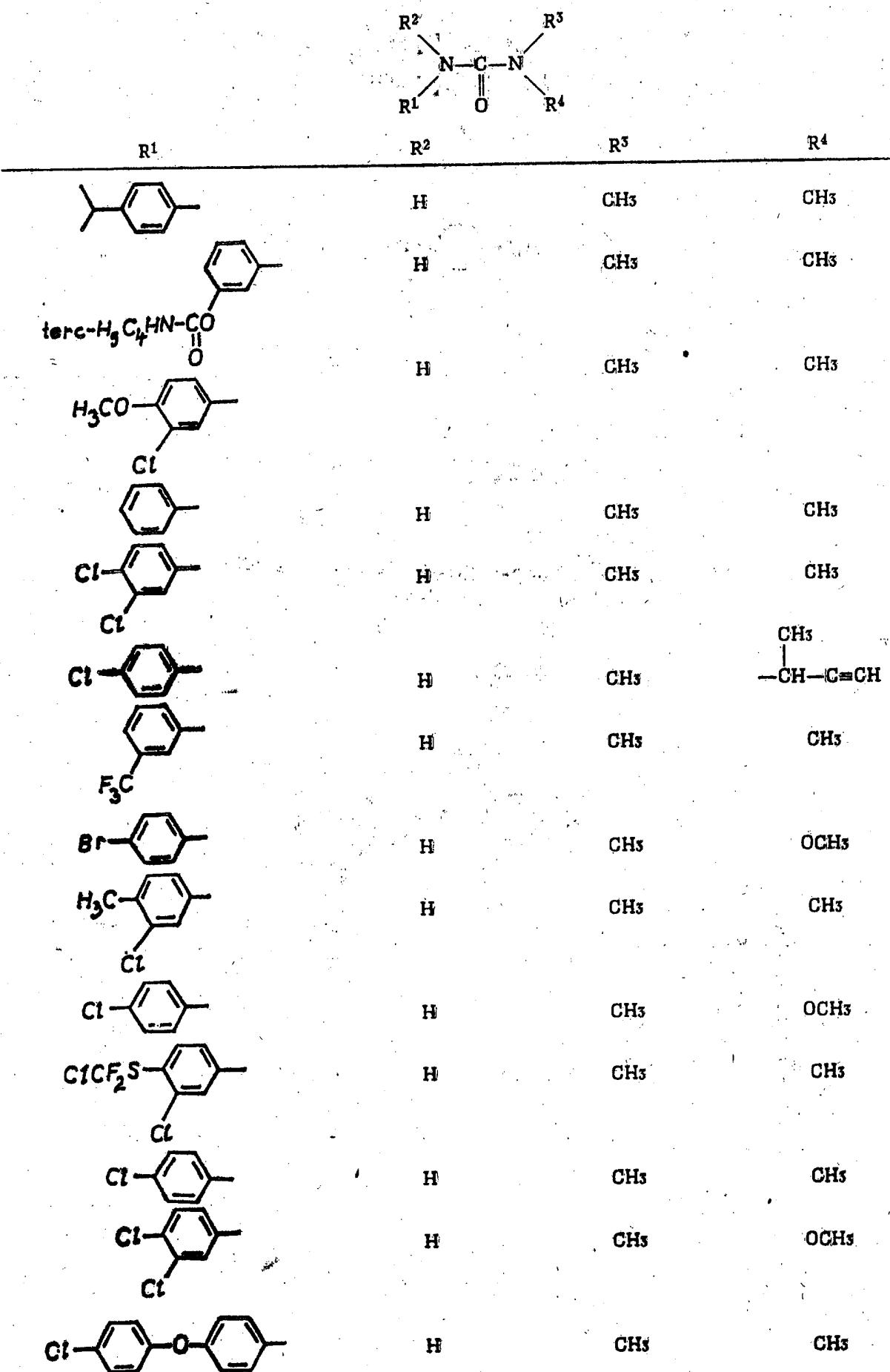
X	X ₁	R
Br	Br	H a soli
J	J	H'a soli
Br	Br	-C-(CH ₂) ₆ -CH ₃

 $X = NO_2$

CN

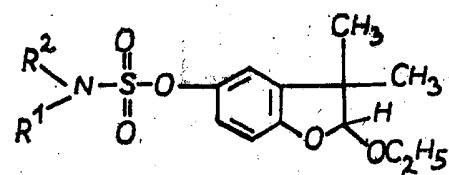
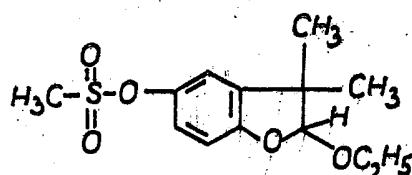
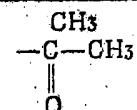
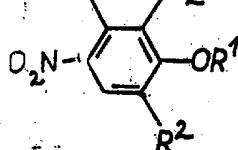
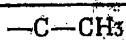

R	R ¹	R ²	R ³
Cl	Cl	Cl	H
F	Cl	Cl	H
Cl	Cl	H	H
Cl	CF ₃	H	COOH
Cl	Cl	H	COOCH ₃
NO ₂	CF ₃	H	H
H	CF ₃	Cl	H
H	CF ₃	Cl	OC ₂ H ₅
Cl	Cl	H	OCH ₃

R ¹	R ²	R ³	R ⁴
	H	CH ₃	OCH ₃
	H	CH ₃	OCH ₃
	H	CH ₃	CH ₃
	CH ₃	H	CH ₃
R	R ¹	R ²	
terc.C ₄ H ₉	NH ₂	CH ₃	SCH ₃
terc.C ₄ H ₉		CH ₃	SCH ₃
		NH ₂	CH ₃
R ¹	R ²	R ³	
CH ₃	Br	-sek.-C ₄ H ₉	
CH ₃	Cl	terc.-C ₄ H ₉	
CH ₃	Cl		

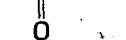
198428

 R^1 R^2 R^3 R^1 R^2

sek.-C4H9

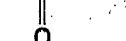
 R^3

H

terc.-C4H9

H

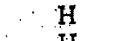
terc.-C4H9

CH3

CH3

H. soli a estery

sek.-C4H9

H. soli a estery

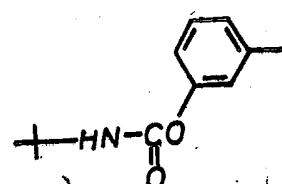
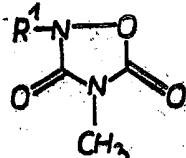
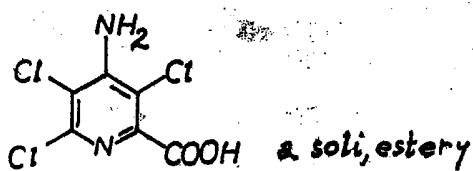
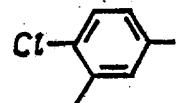
terc.-C4H9

H. soli a estery

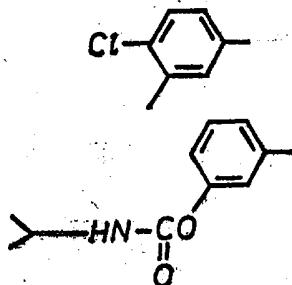

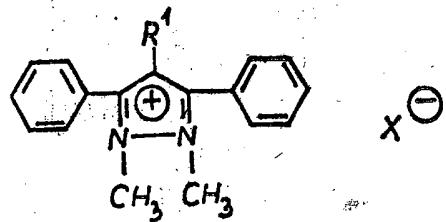
terc.-C4H9

CH3 soli a estery

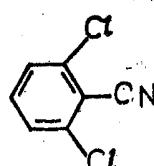
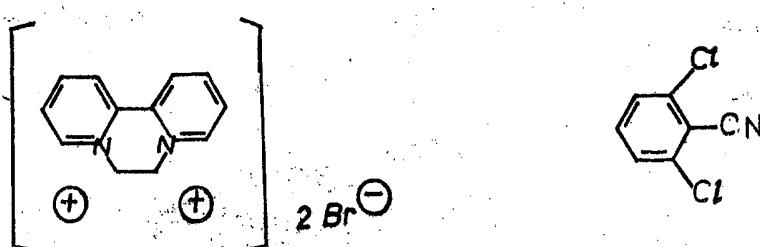
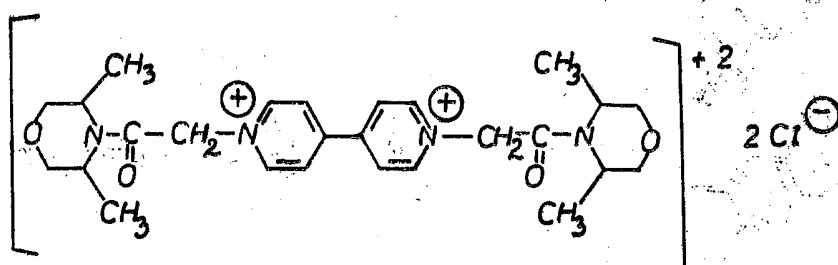
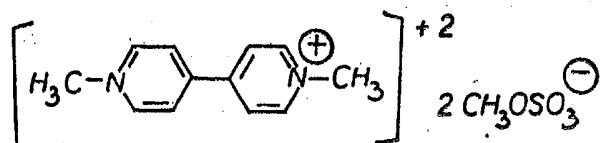
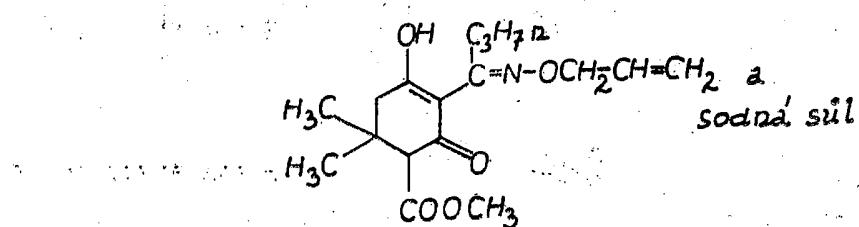
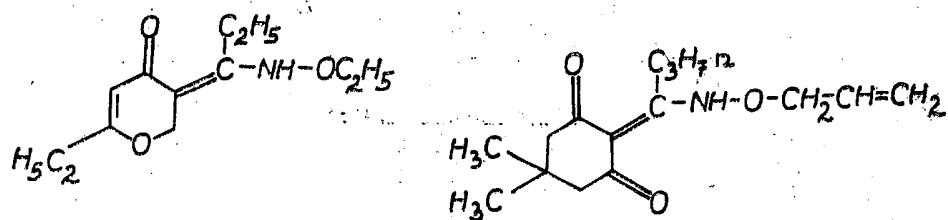
 R^1 R^1

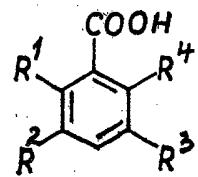
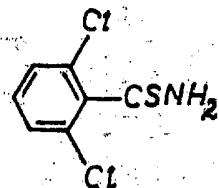
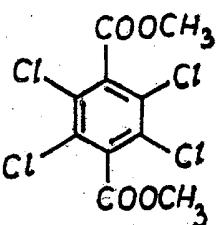
a soli, estery

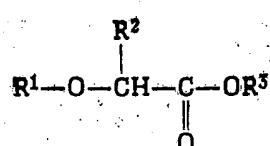
R^1	X
H	CH_3OSO_3
Br	CH_3OSO_3
CH_3	CH_3OSO_3
CH_3	CF_3SO_3

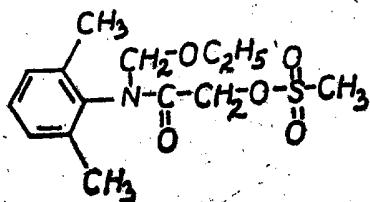

a soli, estery,

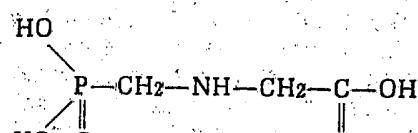
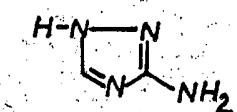
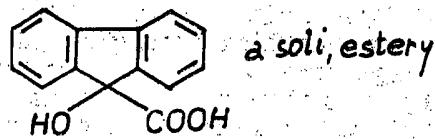
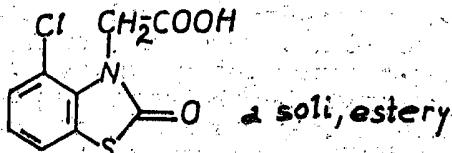
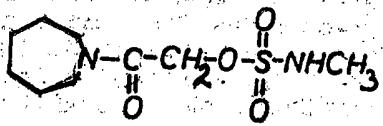
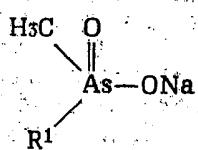
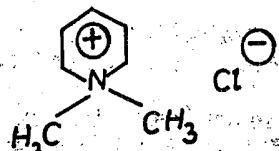
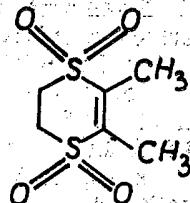
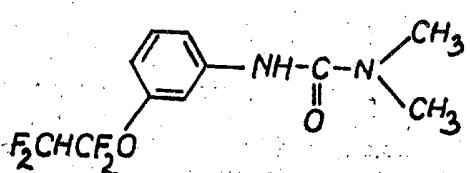
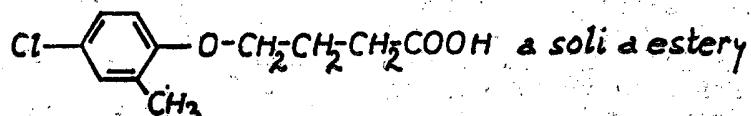
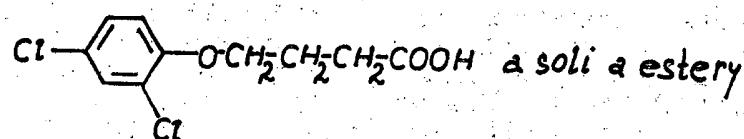
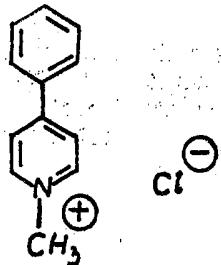
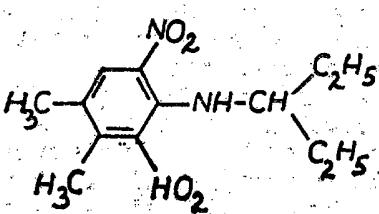
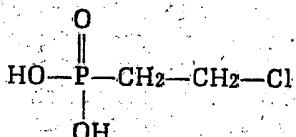
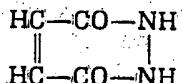
R ¹	R ²	R ³	R ⁴
H	Cl	NH ₂	Cl
H	J	J	J
Cl	H	Cl	OCH ₃
Cl	Cl	H	Cl
Cl	Cl	Cl	OCH ₃

R ¹	R ²	R ³
	H	H soli, estery, amidy
	CH ₃	H soli, estery, amidy
	H	H soli, estery, amidy
	CH ₃	H soli, estery, amidy
	H	H soli, estery, amidy
	CH ₃	H soli, estery, amidy
	CH ₃	H soli, estery, amidy

196429

a soli R^1

Kromě toho je možno nové sloučeniny podle vynálezu, ať už samotné, nebo v kombinaci s jinými herbicidy, aplikovat i ve směsi s dalšími činidly k ochraně rostlin, jimiž se zde může činidla k potíráni škůdců nebo fytopatogenních hub, popřípadě bakterií. Zajímavá je rovněž možnost mísení s roztoky minerálních solí, které se používají k odstranění nedostatků živin nebo stopových prvků.

K aktivaci herbicidního účinku je možno přidávat smáčedla a adheziva, jakož i nefytotoxiccké oleje.

Aplikace se provádí formou například přímo rozstřikovatelných roztoků, prášků, suspenzí nebo disperzí, emulzí, olejových disperzí, past, popraší, posypů, granulátů, a to postříkem, zamlžováním, poprašováním, posypem nebo formou zálivky. Aplikační formy prostředků se zcela řídí účely použití; v každém případě máš zajistit pokud možno nejjemnější rozptýlení účinných látek podle vynálezu.

Pro výrobu přímo rozstřikovatelných roztoků, emulzí, past a olejových disperzí přicházejí v úvahu frakce minerálního oleje o střední až vysoké teplotě varu, jako je kerrosin nebo dieselový olej, dále dehtové oleje atd., jakož i oleje rostlinného nebo živočišného původu, alifatické, cyklické a aromatické uhlovodíky, například benzen, toluen, xylen, parafin, tetrahydronaftalen, alkylované naftaleny nebo jejich deriváty, například methanol, ethanol, propanol, butanol, chloroform, tetrachlormethan, cyklohexanol, cyklohexanon, chlorbenzen, isoforon atd., silně polární rozpouštědla, například dimethylformamid, dimethylsulfoxid, N-methylpyrrolidon, voda atd.

Vodné aplikační formy se mohou připravovat z emulzních koncentrátů, past nebo ze smáčitelných prášků či olejových disperzí přidávkem vody. Pro přípravu emulzí, past nebo olejových disperzí se mohou látky jako takové nebo rozpuštěny v oleji nebo rozpouštědle, homogenizovat pomocí smáčedel, adheziv, dispergátorů nebo emulgátorů ve vodě. Mohou se však připravovat také koncentráty, sestávající z účinné látky, smáčedla, adheziva, dispergátoru nebo emulgátoru a eventuálně rozpouštědla nebo oleje, které jsou vhodné k ředění vodou.

Z povrchově aktívnych látek lze jmenovat: soli kyseliny ligninsulfonové s alkalickými kovy, s kovy alkalických zemin a soli amoničné, odpovídající soli kyselin naftalensulfonových, fenolsulfonových, alkylarylsulfonáty, alkylsulfáty, alkylsulfonáty, soli kyseliny dibutylaftalensulfonové s alkalickými kovy a s kovy alkalických zemin, laurylethersulfát, sulfatované mastné aldehydy, dále soli mastných kyselin s alkalickými kovy a s kovy alkalických zemin, soli sulfatovaných hexadekanolů, heptadekanolů, okta-dekanolů, soli sulfatovaných glykoletherů mastných aldehydů, kondenzační produkty sulfonovaného naftalenu a deri-

vátu naftalenu s formaldehydem, kondenzační produkty naftalenu, popřípadě kyselein naftalensulfonových s fenolem a formaldehydem, polyoxyethylenoktylfenolethery, ethoxylované isooctylfenol-, oktylfenol-, nonylfenol-, alkylfenolpolyglykolethery, tributylfenolpolyglykolethery, alkylarylpolyetheralkoholy, isotridecylalkohol, kondenzační produkty mastných alkoholů s ethylenoxidem, ethoxylovaný ricinový olej, polyoxyethylenalkylethery, ethoxylovaný polyoxypropylen, laurylalkoholpolyglykoletheracetálat, estery sorbitu, lignin, sulfitonády odpadní louhy a methylcelulózu.

Prášky, posypy a popraše se mohou vyrábět smísením nebo společným rozeinletím účinných látek s pevnou nosnou látkou.

Granuláty, například obalované granuláty, impregnované granuláty a homogenní granuláty, se mohou vyrábět vázáním účinných látek na pevné nosné látky. Pevními nosiči jsou například minerální hlinky, jako je silikagel, kyseliny křemičité, silikáty, mastek, kaolin, atta clay, vápenec, vápno, křída, bolus, spráš, jíl, dolomit, křemelina, síran vápenatý a síran hořečnatý, kysličník hořečnatý, mleté umělé hmoty, hnojiva, jako je například síran ammonií, fosforečnan ammonií, dusičnan ammonií, močoviny a rostlinné produkty, jako je obilná moučka, moučka z kůry stromů, dřevěná moučka a moučka z ořechových skořápek, prášková celulóza a další pevné nosné látky.

Prostředky podle vynálezu obsahují mezi 0,1 a 95 % hmotnostními účinné látky, výhodně mezi 0,5 a 90 % hmotnostními.

Příklad 4

90 hmotnostních dílů sloučeniny 2 se smísí s 10 hmotnostními díly N-methyl- α -pyrrolidonu, čímž se získá roztok, který je vhodný k aplikaci ve formě co nejmenších kapíček.

Příklad 5

20 hmotnostních dílů sloučeniny 8 se rozpustí ve směsi, která sestává z 80 hmotnostních dílů xylenu, 10 hmotnostních dílů adičního produktu 8–10 molů ethylenoxidu na 1 mol N-monoethanolamidu kyseliny olejové, 5 hmotnostních dílů vápenaté soli kyseliny dodecylbenzensulfonové a 5 hmotnostních dílů adičního produktu 40 molů ethylenoxidu na 1 mol ricinového oleje. Vylitím a jemným rozptýlením roztoku ve 100 000 hmotnostních dílech vody se získá vodná disperze, která obsahuje 0,02 procenta hmotnostního účinné látky.

Příklad 6

20 hmotnostních dílů sloučeniny 13 se rozpustí ve směsi, která sestává ze 40 hmotnostních dílů cyklohexanonu, 30 hmotnostních dílů isobutanolu, 20 hmotnostních dílů

adičního produktu 7 molů ethylenoxidu na 1 mol isooctylfenolu a 10 hmotnostních dílů adičního produktu 40 molů ethylenoxidu na 1 mol ricinového oleje. Vylitím a jemným rozptýlením roztorku ve 100 000 hmotnostních dílech vody se získá vodná disperze, která obsahuje 0,02 % hmotnostního účinné látky.

Příklad 7

20 hmotnostních dílů sloučeniny 23 se rozpustí ve směsi, která sestává z 25 hmotnostních dílů cyklohexanolu, 65 hmotnostních dílů frakce minerálního oleje o teplotě varu 210 až 280 °C a 10 hmotnostních dílů adičního produktu 40 molů ethylenoxidu na 1 mol ricinového oleje. Vylitím a jemným rozptýlením roztorku ve 100 000 hmotnostních dílech vody se získá vodná disperze, která obsahuje 0,02 % hmotnostního účinné látky.

Příklad 8

20 hmotnostních dílů účinné látky 7 se důkladně promísí se 3 hmotnostními díly sodné soli kyseliny diisobutylnaftalen- α -sulfonové, 17 hmotnostními díly sodné soli kyseliny ligninsulfonové z odpadních sulfitových lounů a 60 hmotnostními díly práškovitého silikagelu, a získaná směs se rozmetele v kladivovém mlýnu. Jemným rozptýlením směsi ve 20 000 hmotnostních dílech vody se získá postříkává suspenze, která obsahuje 0,1 % hmotnostního účinné látky.

Příklad 9

3 hmotnostní díly sloučeniny 46 se dů-

kladně promísí s 97 hmotnostními díly jemně rozmělněného kaolinu. Tímto způsobem se získá popraš, která obsahuje 3 % hmotnostní účinné látky.

Příklad 10

30 hmotnostních dílů sloučeniny 2 se důkladně smísí se směsi 92 hmotnostních dílů práškovitého silikagelu a 8 hmotnostních dílů parafinového oleje, který byl nastříkan na povrch tohoto silikagelu. Tímto způsobem se získá účinný přípravek s dobrou přilnavostí.

Příklad 11

40 hmotnostních dílů účinné látky 7 se důkladně promísí s 10 díly sodné soli kondenzačního produktu fenolsulfonové kyseliny, močoviny a formaldehydu, 2 díly silikagelu a 48 díly vody, čímž se získá stabilní vodná disperze, jejímž zředěním 100 000 hmotnostními díly vody se připraví vodná disperze obsahující 0,04 % hmotnostního účinné látky.

Příklad 12

20 dílů účinné látky 8 se důkladně promísí se 2 díly vápenaté soli dodecylbenzensulfonové kyseliny, 8 díly polyglykoletheru mastného alkoholu, 2 díly sodné soli kondenzačního produktu fenolsulfonové kyseliny, močoviny a formaldehydu, a 68 díly parafinického minerálního oleje, čímž se získá stabilní olejová disperze.

V následující tabulce 1 je uveden přehled pokusných rostlin:

TABULKÁ 1

Botanický název	Zkratka v tabulkách	Český název
Amaranthus retroflexus	Amar. ret.	laskavec ohnutý
Apium graveolens	Apium grav.	miřík celer
Arachis hypogaea	Arach. hyp.	podzemnice olejná
Carthamus tinctorius	Carth. tinct.	světlík barvířská
Centaurea cyanus	Cent. cyan.	chrpa modrá
Daucus carota	Daucus carot.	mrkev
Datura stramonium	Datura stram.	durman
Desmodium tortuosum	Desmod. tort.	
Euphorbia helioscopia	Euphorb. heliosc.	pryšec kolovratec
Euphorbia geniculata	Euphorb. genic.	
Glycine max	Glyc. max	sójá
Lamium spp.	Lamium spp.	hluchavka
Matricaria spp.	Matric. spp.	heřmánek
Mercurialis annua	Mercur. annua	bažanka roční
Sesbania exaltata	Sesb. exalt.	
Setaria spp.	Setaria spp.	bér
Sinapis alba	Sinap. alba	hořčice bílá
Stellaria media	Stell. media	ptačinec žabinec
Solanum nigrum	Solan. nigr.	lilek černý
Triticum aestivum	Tritic. aest.	pšenice
Xanthium pensylvanicum	Xanth. pens.	řepeň
Zea mays	Zea mays	kukuřice

Botanický název	Zkratka v tabulkách	Český název
<i>Beta vulgaris</i>	Beta vulg.	řepa cukrová
<i>Chrysanthemum segetum</i>	Chrys. seg.	kopretina oseňní
<i>Echinochloa crus galli</i>	Echin. c.g.	ježátko kuří noha
<i>Chenopodium album</i>	Chen. alb.	merlík bílý
<i>Gossypium hirsutum</i>	Gossyp. hirs.	bavlník
<i>Ipomoea</i> spp.	Ipom. spp.	povijnice
<i>Oryza sativa</i>	Oryza sat.	rýže
<i>Polygonum persicaria</i>	Polyg. pers.	rdesno červivec

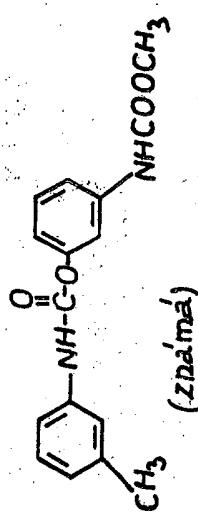
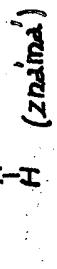
TABULKA 2

Selektivní účinek v kulturách zeleniny při postemergentní aplikaci ve skleníku

Účinná látka kg/ha   Pokusné rostliny a poškození v %

	Apium grav.	Daucus carota	Euphorbia heliosc.	Datura stram.	Lamium spp.
1	1,0	0	100	100	100
	2,0	0	100	100	100
4	4,0	0	—	—	—
	1,0	0	20	—	—
	2,0	0	0	75	13
	4,0	0	0	80	53
	2,0	10	0	—	100

	1,0	2,0	4,0	1,0	2,0	4,0	1,0	2,0	4,0	1,0	2,0	4,0	1,0	2,0	4,0
Apium grav.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Daucus carota	10	20	—	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Euphorbia heliosc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Datura stram.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lamium spp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

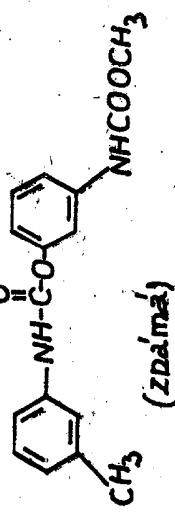
Legenda:

- *) Setaria spp. 92
- 0 = bez poškození
- 100 = rostliny zničeny

TABULKA 3

Selektivní herbicidní účinek nových sloučenin v obili a kukuřici při postemergentní aplikaci ve skleníku

Účinná látka	kg/ha	Pokusné rostliny a poškození v %						Stell. media
		Tritic. aest.	Zea mays	Cent. cyan.	Datura stram.	Lamium pum.	Mercur. annua	
63	0,5	0	5	—	100	100	75	92
	1,0	0	15	—	100	100	75	98
	2,0	0	25	90	100	100	80	95
68	0,5	0	10	—	100	100	50	90
	1,0	0	20	—	100	100	50	90
	2,0	0	30	100	—	100	50	95
	2,0	0	—	50	—	100	95	95
66	0,5	0	30	85	100	100	47	95
	1,0	6	30	90	100	100	63	97
	2,0	10	40	100	100	100	77	99
	2,0	—	—	—	—	100	90	98

Legenda:

0 = bez poškození
 100 = úplné zničení rostlin

188428

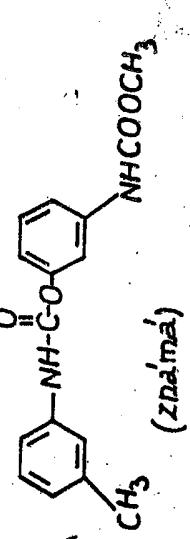
TABULKA 4
Účinek nových sloučenin při selektivním hubení plevelů v olejminách při postemergentní aplikaci ve skleníku

Účinná látka č.	kg/ha	Arach. hyp.	Carth. tinet,	Pokusné rostliny a poškození v %					
				Glyc. max	Amar. ret.	Dessmod. tort.	Euphorb. genic.	Sesb. exal.	Solan. nigr.
1		0,5	0	—	4	88	98	57	97
		1,0	0	—	7	90	98	57	98
		2,0	5	0	11	98	100	67	100
		0,5	0	—	0	100	100	90	100
		1,0	0	—	15	100	100	95	100
		2,0	10	0	30	100	100	95	100
68		0,5	0	—	0	100	10	100	100
		1,0	0	—	0	100	30	100	100
		2,0	10	0	0	100	100	100	100
		0,5	0	—	0	100	10	100	100
73		1,0	0	—	0	100	30	100	100
		2,0	10	0	0	100	100	100	100
		0,5	0	—	0	100	10	100	100
		1,0	0	—	0	100	10	100	100
		2,0	0	—	0	10	60	100	100
		2,0	0	—	20	100	20	90	100
75		0,5	0	—	—	—	—	—	—
		1,0	0	—	—	—	—	—	—
		2,0	0	—	—	—	—	—	—
		0,5	0	—	—	—	—	—	—
		1,0	0	—	—	—	—	—	—
		2,0	0	—	—	—	—	—	—

Legenda:

0 = bez poškození

100 = úplné zničení rostlin

TABULKA 5

Účinek nových sloučenin při selektivním hubení plevelů v obili při pôstemergentnej aplikaci ve skleníku

Účinná látka č.	kg/ha	Pokusné rostliny a poškození v %			
		Triticum aestivum	Mercu- rialis annua	Spinapis alba	Stellaria media
8	1,0	—	100	100	100
	2,0	0	100	100	100
11	1,0	—	—	100	100
	2,0	0	—	100	100
14	1,0	—	100	100	100
	2,0	0	100	100	100
26	1,0	—	0	100	100
	2,0	0	0	100	100
24	1,0	—	0	100	100
	2,0	0	0	100	100
27	1,0	—	0	100	100
	2,0	0	80	100	100
32	1,0	—	40	70	100
	2,0	0	80	90	100
58	1,0	—	100	100	100
	2,0	0	100	100	—
		2,0	20	100	100
(značka)					
(značka)					
(značka)					
(značka)					
(značka)					
(značka)					
(značka)					
(značka)					
22	2,0	0	—	100	100
152	2,0	30	70	100	100
134	0,5	—	100	100	100
	2,0	0	100	100	100
157	0,5	—	70	100	100
	2,0	0	100	100	100
159	0,5	—	—	100	100
	2,0	0	—	100	100
94	0,5	0	100	—	100
	2,0	0	100	—	100
167	0,5	0	100	—	100
	2,0	0	100	—	100
144	0,5	0	30	70	—
	2,0	0	100	95	—

Legenda:

0 = bez poškození

100 = rostliny zničeny

TABULKA 6

Účinek na hubení širokolistých plevelů v kultuře podzemnice olejně při postemergentní aplikaci ve skleníku

Účinná látka	kg/ha	Pokusné rostliny a poškození v %				
		Arachis hypog.	Amaranthus retro.	Desmodium tort.	Sesbania exalt.	Xanthium pensyl.
63	0,5	5	100	100	100	50
	2,0	20	100	100	100	50
72	0,5	0	100	90	95	50
	2,0	0	100	90	95	50
8	0,5	10	100	90	95	80
	2,0	10	100	90	95	90
11	0,5	0	20	20	80	0
	2,0	0	50	90	95	20
14	0,5	0	10	90	85	0
	2,0	0	30	90	85	25
		0,5	0	0	0	60
		2,0	10	40	0	20
		0,5	0	0	100	0
		2,0	0	0	100	20

Legenda:

- 0 = bez poškození
- 100 = rostliny zničeny
- 100 = úplné zničení rostlin

TABULKA 7

Účinek nových sloučenin při postemergentní aplikaci ve skleníku

Účinná látka	kg/ha	Pokusné rostliny a poškození v %			
		Centaurea cyanus	Lamium spp.	Sinapis alba	Stellaria media
61	2,0	100	100	100	100
53	2,0	100	100	100	100
58	2,0	100	100	100	100
214	1,0	90	—	100	100
239	1,0	45	—	100	100
80	1,0	90	—	100	100
237	0,5	85	—	95	100
42	2,0	100	100	100	100
27	2,0	100	100	100	100
142	1,0	90	—	100	100
165	1,0	45	—	100	100
54	1,0	90	—	100	100
163	0,5	85	—	95	100
162	0,5	95	—	95	100
139	1,0	85	—	100	100
138	2,0	55	—	70	100
143	2,0	90	—	95	100
140	1,0	55	—	100	100

Legenda:

- 0 = bez poškození
- 100 = rostliny zničeny

TABULKA 8

Selektivní herbicidní účinek v kultuře podzemnice olejně při postemergentní aplikaci ve skleníku

Pokusné rostliny a poškození v %

Účinná látka	kg/ha	Arach. hyp.	Amar. ret.	Datura stram.	Echin. spp.	Sesb. Ipom. spp.	Solan. nigr. c. g.	Xant. pens.
40	0,5	0	100	100	—	80	50	100
	2,0	0	100	100	—	80	100	100
127	0,5	0	95	10	100	30	20	20
	2,0	5	100	20	100	30	60	10
97	0,5	0	100	40	—	30	0	30
	2,0	0	100	100	—	40	100	100
141	0,5	0	100	100	—	40	40	100
	2,0	0	100	100	—	60	80	100
114	0,5	0	100	100	—	10	80	90
	2,0	0	100	100	—	40	100	100
86	0,5	0	100	100	—	60	10	100
	2,0	0	100	100	—	60	40	100
137	0,5	0	45	100	—	50	20	100
	2,0	15	100	100	—	50	40	100
46	0,25	0	18	—	—	25	28	—
	2,0	0	100	—	100	100	100	65
68	1,0	0	70	—	—	—	—	60

Legenda:

0 = bez poškození

100 = rostliny zničeny

198328

TABULKA 9

Selektivní herbicidní účinek nových sloučenin v obilí a kukuřici při postemergentní aplikaci ve skleníku

Účinná látka č. kg/ha	Tritic. aest.	Zea mays	Amar. ret.	Cent. cyan.	Pokusné rostliny a poškození v %			
					Chrys. seg.	Lamium spp.	Matric. spp.	Sinapis alba
145	0,5	0	0	100	100	100	90	95
	1,0	0	0	100	100	100	100	100
201	0,5	0	0	100	100	100	50	90
	1,0	0	10	100	100	100	100	100
78	0,5	0	0	100	30	—	40	10
	2,0	0	0	100	60	100	60	30
117	0,5	0	0	100	60	—	40	100
	2,0	20	10	100	60	100	40	70
76	0	0	73	—	93	—	60	100
					70	—	—	100

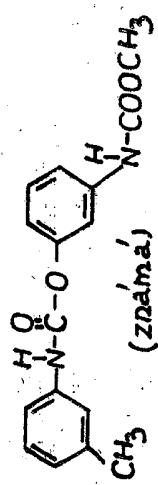
Legenda:

- 0 = bez poškození
- 100 = rostliny zničeny

TABULKA 10

Selektivní herbicidní účinek nových sloučenin v baylníku a řepě cukrové při postemergentní aplikaci ve skleníku

Účinná látka č.	kg/ha	Beta vulg.	Gossyp. hirs.	Pokusné rostliny a poškození v %			
				Amar. ret.	Datura stram.	Lamium spp.	Solan. nigr.
166	0,25	0	0	100	100	100	100
	2,0	0	5	100	100	100	100

Legenda:

- 0 = bez poškození
- 100 = rostliny zničeny

TABUĽKA 11

Selektívni herbicidní účinek nových sloučenin v kukuřici a sójí při postemergentní aplikaci ve skleníku.

Účinná látka č.	kg/ha	Pokusné rostliny a poškození v %								
		Glyc. max.	Zea mays	Amar. ret.	Chenop. album	Desmod. tort.	Ipomoea spp.	Lamium spp.	Mercur. annua	Setaria spp.
49	0,5	0	0	100	100	100	80	100	70	55
	2,0	10	10	100	100	100	90	100	100	70
99	0,25	0	0	30	100	—	70	100	60	70
	2,0	0	5	100	100	100	95	100	100	85
110	0,25	0	0	100	100	—	20	95	50	—
	2,0	0	0	100	100	100	90	100	100	100

Legenda:

- 0 = bez poškození
100 = rostliny zničeny

198428

TABUĽKA 12

Selektívni herbicidní účinek nových sloučenin v bavlníku, podzemní olejná a ryži při postemergentní aplikaci ve skleníku.

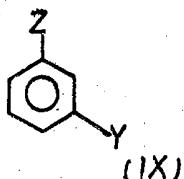
Účinná látká	kg/ha	Pokusné rostliny a poškození v %							
		Arachis hyp.	Gossyp. hirs.	Oryza sat.	Amar. ret.	Datura stram.	Lamium spp.	Polyg. pers.	Solan. nigr.
135	0,25	0	0	10	70	100	70	100	100
	1,0	0	0	10	100	100	100	100	100
	2,0	0	10	10	100	100	100	100	100
175	1,0	0	5	5	45	100	100	80	100
	2,0	0	5	5	100	100	100	90	100
150	0,25	10	10	0	45	75	100	70	100
	1,0	10	20	10	100	100	100	100	100

Legenda:

- 0 = bez poškození
100 = rostliny zničeny

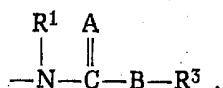
PŘEDMET VYNÁLEZU

Herbicidní prostředek, vyznačující se tím, že obsahuje pevný nebo kapalný nosič a jako účinnou látku diurethan obecného vzorce IX

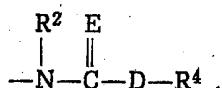
ve kterém

Z představuje zbytek vzorce

a

Y představuje zbytek vzorce

přičemž Y je vždy odlišné od Z,

každý ze symbolů R¹ a R², které mohou být stejné nebo rozdílné, znamená vždy atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 3 atomy uhlíku,

každý ze symbolů R³ a R⁴, které mohou být stejné nebo rozdílné, představuje vždy alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, alkylovou skupinu s 1 až 5 atomy uhlíku, substituovanou halogenem, methoxyskupinou, cyklohexylovou skupinou nebo fenylovou skupinou, alkinylovou skupinu se 4 atomy uhlíku, cykloalkylovou skupinu s 5 až 8 atomy uhlíku, popřípadě substituovanou methylem, bicykloalkylovou skupinu se 7 až 9 atomy uhlíku, indanylovou skupinu nebo fenylovou skupinu, popřípadě substituovanou jedním až pěti substituenty vybranými ze skupiny zahrnující alkylové skupiny s 1 až 5 atomy uhlíku, atomy halogenů a alkoxy-skupiny s 1 až 2 atomy uhlíku a

A, B, D a E nezávisle na sobě znamenají vždy kyslík nebo síru, přičemž ne všechny zbytky A, B, D a E znamenají současně kyslík a nejméně jeden z těchto zbytků představuje vždy síru.